

Transportøkonomisk institutt
Stiftelsen Norsk senter for samferdselsforskning

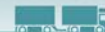
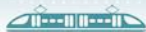

Bruken og opplevelsen av Molde sentrum

Presentasjon av svar fra spørreundersøkelse og sammenligninger med fire andre byer

Oddrun Helen Hagen

2052/2024

Tittel:	Bruken og opplevelsen av Molde sentrum - Presentasjon av svar fra spørreundersøkelse og sammenligninger med fire andre byer
Tittel engelsk:	Use of and experiences of Molde city centre - Survey results
Forfatter:	Oddrun Helen Hagen
Dato:	09.2024
TØI-rapport:	2052/2024
Antall sider:	46 + vedlegg
ISSN elektronisk:	2535-5104
ISBN elektronisk:	978-82-480-2253-4
Finansieringskilder:	Molde kommune
TØIs p.nr.:	5488 – Spørreundersøkelse om bruken og opplevelsen av Molde sentrum
Prosjektleder:	Oddrun Helen Hagen
Kvalitetsansvarlig:	Aud Tennøy
Ferdigstilling:	Kamilla Flem Mathisen
Fagfelt:	Byutvikling og bytransport
Emneord:	Sentrum, bruk, opplevelse, attraktivitet, levende sentrum

Kort sammendrag

I denne rapporten presenteres resultater fra en spørreundersøkelse om bruken og opplevelsen av Molde sentrum, gjennomført blant innbyggere i tettstedet Molde høsten 2024. Vi sammenligner resultatene med tilsvarende undersøkelser gjennomført i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg i 2022. Resultatene fra Molde viser at de fleste respondentene bruker sentrum ofte, liker seg godt der og synes det er lett å komme seg til sentrum. Dette sammenfaller med det vi fant i de andre byene, selv om det også er lokale forskjeller i hvordan respondentene svarer. Resultatene gir innsikt om bruken og opplevelsen av sentrum i små og mellomstore norske byer, samt formålet med besøk til sentrum, hva man liker eller ikke liker med sentrum, og hvordan det oppleves å gå, sykle og kjøre bil der. I hovedsak presenteres rene frekvensfordelinger. Resultatene gir verdifull informasjon for Molde kommune og deres samarbeidspartnere, som vil bruke resultatene som et kunnskapsgrunnlag i prosjektet 'Samarbeid for utvikling av Molde sentrum'. Resultatene kan også ha nytteverdi for andre byer og i forskningsprosjektet CITYCENTRE.

Summary

This TØI report presents results from surveys on the use and experience of Molde city centre, conducted among residents in autumn 2024. We compare the results with similar surveys carried out in Arendal, Kongsberg, Lillehammer and Tønsberg in 2022. The results from Molde reveal that most respondents use the city centre often, they appreciate the city centre and find it easy to get there. The results coincide with what we found in the other cities, although there are local differences in how the respondents answer. The report also provides insight into the purpose of visiting the city centre, what people like or dislike there, and how they experience walking, cycling and driving in the city centre. We mainly present frequency distributions. The purpose is to make the results available to Molde municipality and their partners, who will use the results as a knowledge base in their project 'Collaboration for the development of Molde city centre'. The results may also be useful for other cities and for the CITYCENTRE research project.

Transportøkonomisk institutt (TØI) har opphavsrett til hele rapporten og dens enkelte deler. Innholdet kan brukes som underlagsmateriale. Når rapporten siteres eller omtales, skal TØI oppgis som kilde med navn og rapportnummer. Rapporten kan ikke endres. Ved eventuell annen bruk må forhåndssamtykke fra TØI innhentes. For øvrig gjelder [Åndsverklovens](#) bestemmelser.

Forord

Denne rapporten presenterer funn fra en spørreundersøkelse om bruk og opplevelse av Molde sentrum og sammenligner disse med resultater fra tilsvarende undersøkelser i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg. Rapporten er utarbeidet på oppdrag for Molde kommune. Den vil inngå som et av flere kunnskapsgrunnlag i prosjektet 'Samarbeid for utvikling av Molde sentrum', der det skal utarbeides en helhetlig strategi for en bærekraftig utvikling av Molde sentrum. Spørreundersøkelsen gir blant annet kunnskap om innbyggernes bruk og opplevelse av sentrum, hva de mener er bra med sentrum og hva som kan gjøre sentrum bedre. Den ble gjennomført blant innbyggere i Molde tettsted i august og september 2024. De andre undersøkelsene ble gjennomført som del av forskningsprosjektet CITYCENTRE i 2022.

I rapporten presenterer vi frekvensfordelinger fra undersøkelsene og oppsummerer kort noen hovedfunn som gir verdifull informasjon som Molde og andre byer kan benytte seg av i sitt arbeid. Noen av resultatene brukes også i mer inngående analyser i forskningsprosjektet CITYCENTRE. Disse blir publisert i ulike artikler og rapporter og skal bidra til å skape kunnskap om hvordan byer og sentrum kan utvikles på måter som bidrar til at bysentrum blir mer attraktive og levende. Resultatene fra Molde blir inkludert i noen av disse publikasjonene.

Rapporten er utarbeidet av Oddrun Helen Hagen, mens Aud Tennøy har kvalitetssikret arbeidet. Spørsmålene som er stilt er utarbeidet av Hagen og Tennøy som del av forskningsprosjektene CITYCENTRE, BYTRANS og IPTC. Det har blitt gjort noen tilpasninger av spørsmålene til lokale forhold. Hagen har hatt ansvaret for gjennomføring av denne og tidligere spørreundersøkelser i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg, samt for å hente ut frekvensfordelingene fra spørreundersøkelsene i alle byene.

Vi ønsker å takke alle som har svart på spørreundersøkelsene og som bidrar med kunnskap om bruken og opplevelsen av sentrum i norske byer. En takk til Mette Holand i Molde kommune og hennes samarbeidspartnere i prosjektet 'Samarbeid for utvikling av Molde sentrum' som har bestilt denne rapporten. Bak prosjektet står et bredt samarbeid mellom Molde kommune, Møre og Romsdal fylkeskommune, Høgskolen i Molde og Molde Sentrum.

Oslo, oktober 2024
Transportøkonomisk institutt

Bjørne Grimsrud
Administrerende direktør

Silvia J. Olsen
Avdelingsleder

Innhold

Sammendrag

1	Innledning.....	1
2	Metode.....	2
2.1	Datainnsamling og analyse	2
2.2	Kjennetegn ved respondentene.....	6
2.3	Kjennetegn ved byene	9
2.4	Forhold som kan ha betydning ved sammenligninger mellom byene.....	9
3	Resultater fra Molde sammenlignet med fire tidligere undersøkelser	11
3.1	Hvor ofte man er i sentrum	11
3.2	Besøk til andre steder med handel	12
3.3	Om sist man besøkte sentrum	13
3.4	Hvor lett det er å komme seg til sentrum?	17
3.5	Hvor godt man liker seg i sentrum.....	19
3.6	Hva man setter pris på i sentrum.....	20
3.7	Påstander	22
3.8	Prioritering av trafikantgrupper.....	37
3.9	Gjennomførte og planlagte endringer i Molde sentrum	38
3.10	Framtidig bruk.....	40
3.11	Åpne svar	40
4	En kort oppsummering av noen funn	43
	Referanser	45
	Vedlegg.....	46
	Vedlegg med frekvensfordelinger ligger i separat vedlegg	46

Bruken og opplevelsen av Molde sentrum

Presentasjon av svar fra spørreundersøkelse og sammenligninger med fire andre byer

TØI rapport 2052/2024 • Forfatter: Oddrun Helen Hagen • Oslo 2024 • 46 + vedleggsider

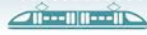
I denne rapporten presenteres resultater fra en spørreundersøkelse om bruken og opplevelsen av Molde sentrum, gjennomført blant innbyggere i tettstedet Molde høsten 2024. Vi sammenligner resultatene med tilsvarende undersøkelser gjennomført i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg i 2022. Resultatene fra Molde viser at de fleste respondentene bruker sentrum ofte, liker seg godt der og synes det er lett å komme seg til sentrum. Dette sammenfaller med det vi fant i de andre byene, selv om det også er lokale forskjeller i hvordan respondentene svarer. Resultatene gir innsikt om bruken og opplevelsen av sentrum i små og mellomstore norske byer, samt formålet med besøk til sentrum, hva man liker eller ikke liker med sentrum, og hvordan det oppleves å gå, sykle og kjøre bil der. I hovedsak presenteres rene frekvensfordelinger. Resultatene gir verdifull informasjon for Molde kommune og deres samarbeidspartnere, som vil bruke resultatene som et kunnskapsgrunnlag i prosjektet 'Samarbeid for utvikling av Molde sentrum'. Resultatene kan også ha nytteverdi for andre byer og i forskningsprosjektet CITYCENTRE.

Mange byer har målsetninger om attraktive og levende sentrum, og i flere rapporter har Transportøkonomisk institutt (TØI) presentert resultater fra spørreundersøkelser om hvordan sentrum i norske byer brukes og oppleves. I denne rapporten presenterer vi resultatene fra en slik undersøkelse i Molde og gjør enkle sammenligninger med svar fra tidligere undersøkelser i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg. Resultatene gir verdifull informasjon for Molde kommune og deres samarbeidspartnere i prosjektet 'Samarbeid for utvikling av Molde sentrum' og for andre som kan ha nytte av dem.

I undersøkelsene spør vi om en rekke ulike forhold knyttet til bruken og opplevelsen av sentrum. Det er spesielt tre spørsmål vi er opptatt av, nemlig hvor ofte man besøker sentrum, hvor godt man liker seg der og hvor lett eller vanskelig det er komme seg til sentrum. Kort oppsummert fant vi følgende:

Hvor ofte besøker innbyggerne sentrum utenom jobb og jobbmøter?

- I alle byene er respondentene ofte i sentrum.
- I Molde svarer 74 % av respondentene at de vanligvis er i sentrum én eller flere ganger i uka. Blant byene som ble undersøkt i 2022 varierer andelen som svarer dette fra 64 % i Arendal til 86 % i Kongsberg.
- I Molde hadde 71 % av respondentene besøkt sentrum i løpet av den siste uken. I de andre byene varierte denne andelen fra 70 % i Arendal til 83 % i Kongsberg.

- Selv om det er lokale forskjeller mellom byene, er det ingen vesentlige forskjeller i hvor ofte respondentene i Molde er i sentrum sammenlignet med de fire andre byene.

Hvor godt liker innbyggerne seg der?

- De fleste respondentene liker seg godt eller svært godt i sentrum.
- I Molde svarte 88 % av respondentene at de liker seg svært eller ganske godt i sentrum, på denne tiden av året.
- I Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg varierte denne andelen fra 77 % i Kongsberg til 93 % i Lillehammer.
- Selv om det er lokale forskjeller mellom byene, er det ingen vesentlige forskjeller i hvor ofte respondentene i Molde er i sentrum sammenlignet med de fire andre byene.

Hvor lett eller vanskelig mener innbyggerne det er å komme seg til sentrum?

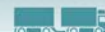
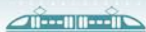
- De fleste synes det er svært lett eller ganske lett å komme seg til sentrum på denne tiden av året.
- I Molde svarte 90 % av respondentene at det er svært eller ganske lett å komme seg til sentrum på denne tiden av året.
- I Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg varierte denne andelen fra 84 % i Tønsberg til 96 % i Arendal.

Enkle analyser viser at de som bor sentralt oftere svarer at de besøker sentrum ofte, liker seg svært godt der og synes det er svært enkelt å komme seg dit, sammenlignet med de som ikke bor sentralt. I alle byene svarer respondentene at de gående bør ha høyest prioritet i sentrum og at disse må prioriteres høyere enn i dag.

Mange respondenter har valgt å utdype svarene sine i åpne kommentarer og bidra med presiseringer om hva som er bra og mindre bra i sentrum. Vår gjennomgang av svarene fra Molde viser at de i stor grad handler om følgende:

- Sjøfronten trekkes fram som et bra tiltak for byen og sentrum.
- Det er motsetningsforhold mellom ønsker om å nedprioritere biler og prioritere sentrum for gående og opphold, og ønsker om å tilrettelegge for bil. Mens mange respondenter opplever at det er for mye biler og biltrafikk i sentrum, er det også mange som ønsker seg mer og gratis bilparkering.
- En del respondenter uttrykker misnøye med eller mangler ved handels- og tjenestetilbudet i sentrum. Noen påpeker at det mangler lekebutikk, sportsbutikk og forretning som selger elektronikk. Noen mener at det er for begrensede åpningstider.
- Enkelte kommenterer at det er bedre handelstilbud og enklere å parkere ved handelsdestinasjoner utenfor sentrum, og at dette gjør at de heller reiser andre steder enn til sentrum for å handle.

Resultatene fra de ulike byene sammenfaller ganske godt og gir god innsikt i bruken og opplevelsen av sentrumsområder. Ved sammenligning er det flere forhold som kan ha betydning for resultatene, for eksempel at de som er mest interessert i sentrum har svart, at svarene er påvirket av lokale forhold og debatter, ulikheter i tidspunkt for gjennomføring av og rekruttering til undersøkelsene, samt ulikheter i utvalgene. Selv om det er to år mellom tidspunktet for gjennomføringen av spørreundersøkelsen i Molde og de fire andre byene, mener vi at resultatene kan sammenlignes. Dette skyldes at vi inkluderer svar fra *innbyggere* som bor i de fem *tettstedene*, og at i rekrutteringen av respondenter ble det oppgitt at undersøkelsen dreide seg om sentrum. Spørreundersøkelsene er gjennomført omtrent på samme tiden av året.

Det blir gjort mer omfattende analyser av resultatene i forskningsprosjektet CITYCENTRE, da med hovedfokus på Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg. Da undersøker vi, blant annet, følgende:

- Hvordan trivsel og opplevd tilgjengelighet til sentrum påvirker bruken av sentrum.
- Hvordan fysiske egenskaper ved byene, som for eksempel hvor i byene handel, tjenester, boliger og arbeidsplasser er lokalisert, påvirker bruken av sentrum.
- Hvorvidt de som bor eller jobber sentralt bruker sentrum oftere enn de som bor andre steder i tettstedet, og hvordan sentralt lokaliserte boliger og arbeidsplasser bidrar til sentrums attraktivitet.
- Hvordan transportsystemet og tilgjengeligheten til sentrum påvirker bruken av sentrum.
- Hvordan fysiske egenskaper ved sentrumsområdene påvirker bruken og opplevelsen av sentrum.

Presentasjoner, vitenskapelige artikler og rapporter knyttet til disse og andre problemstillinger som belyses i prosjektet tilgjengeliggjøres på CITYCENTRE-prosjektets nettside:

<https://www.toi.no/citycentre/>. Dette skal bidra med kunnskap om hvordan byer og sentrum kan utvikles på måter som bidrar til mer attraktive og levende bysentrum. Selv om vi ikke vil gjøre like inngående analyser av resultatene fra Molde, vil vi inkludere resultatene fra Molde i noen av disse publikasjonene.

1 Innledning

Kunnskap om hvordan innbyggere bruker og opplever sentrum, hva som allerede er bra med sentrum og hva som kan gjøre sentrum bedre kan gi viktige innspill når det skal utarbeides strategier og planer for utvikling av mer attraktive og levende bysentrum. Slik kunnskap kan gjøre kommunene og andre beslutningstakere bedre rustet til å ta gode beslutninger.

Hensikten med denne rapporten er å bidra med kunnskap om hvordan innbyggerne i Molde bruker og oppfatter Molde sentrum, og å sammenligne dette med tilsvarende undersøkelser fra andre byer. Gjennom rapporten blir resultatene tilgjengeliggjort, slik at Molde og andre byer kan benytte seg av dem i sitt arbeid. I tillegg til å inngå som et av flere kunnskapsgrunnlag i prosjektet 'Samarbeid for utvikling av Molde sentrum', skal resultatene også brukes inn i forskningsprosjektet CITYCENTRE.

Vi redegjør for metoder for rekruttering av respondentene og bearbeiding av data i kapittel 2. Kapitlet inneholder også noen fakta om de fem byene. Vi har sammenlignet resultater fra Molde med resultater fra tidligere undersøkelser i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg i kapittel 3. Dette omfatter i hovedsak frekvensfordelinger av lukkede spørsmål, samt enkelte åpne spørsmål. I vedlegget presenterer vi frekvensfordelinger for alle spørsmål stilt i Molde, samt de åpne svarene. Vedleggene ligger i eget dokument¹. Resultatene fra de tidligere spørreundersøkelsene, samt resultater fra lignende undersøkelser i Hamar, Kristiansand og Oslo er tidligere publisert i TØI-rapport 1978/2023 og 1765/2020, der også frekvensfordelinger fra de tidligere undersøkelsene inngår (Hagen og Tennøy 2023, Hagen mfl. 2020). Funnene fra Oslo er også presentert i Hagen og Tennøy 2021.

Det blir gjort mer inngående analyser av resultatene fra spørreundersøkelsene i forskningsprosjektet CITYCENTRE, da med hovedfokus på Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg. Dette blir publisert i egne artikler og rapporter og skal bidra til å skape kunnskap om hvordan byer og sentrum kan utvikles på måter som bidrar til mer attraktive og levende bysentrum². Selv om vi ikke vil gjøre like inngående analyser av resultatene fra Molde, vil vi inkludere resultatene fra Molde i noen av disse publikasjonene.

¹ Vedleggene er tilgjengelig her: [Vedlegg 1](#)

² Presentasjoner, vitenskapelige artikler og rapporter knyttet til disse og andre problemstillinger som belyses i prosjektet tilgjengeliggjøres på CITYCENTRE-prosjektets nettside: <https://www.toi.no/citycentre/>

2 Metode

2.1 Datainnsamling og analyse

Rapporten presenterer resultater fra en spørreundersøkelse om bruken og opplevelsen av Molde sentrum, som ble gjennomført i august og september 2024. Det gjøres enkle sammenligninger med resultater fra tidligere spørreundersøkelser i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg, som ble gjennomført i høsten 2022. Resultatene er basert på svar fra respondenter som bor i tettstedene, i hovedsak definert i tråd med SSBs tettstedsavgrensninger. Vi har brukt tettsted heller enn kommune som avgrensning av to grunner. Én er at noen kommuner er store i areal mens andre er små, og at disse forskjellene kan gi utslag i resultatene som gjør undersøkelsene mindre sammenlignbare. Den andre er at de som bor i tettstedet har størst sannsynlighet for å bruke sentrum ofte. Vi vet at de undersøkte tettstedene er hovedbyen i sin region og at sentrum i disse byene også er viktig for innbyggere i hele regionen. I spørreundersøkelsene har vi imidlertid vært opptatt av den 'daglige bruken' av sentrum.

Analyser av spørreundersøkelsene er gjort som frekvensfordelinger og krysstabuleringer av lukkede spørsmål i SPSS. I tillegg er det gjort krysstabuleringer av enkelte spørsmål med respondentenes bosted. Analyser av enkelte av disse er presentert i kapittel 3. I spørreundersøkelsene kunne respondentene også utdype sine svar ved å kommentere på åpne spørsmål. I rapporten inngår en enkel analyse av svarene på spørsmålet om hva respondentene i Molde ikke setter pris ved sentrum, samt en oversikt over noen tema som går igjen i kommentarene. Alle frekvensfordelinger og svar på åpne spørsmål fra Molde er inkludert i [vedlegg 1](#). De åpne spørsmålene er gjennomgått for å sikre at de ikke inneholder opplysninger som ikke skal formidles av hensyn til personvern. Tilsvarende data fra de andre byene publisert i TØI-rapport 1978/2023 (Hagen og Tennøy, 2023).

2.1.1 Rekruttering i Molde

Spørreundersøkelsen i Molde ble gjennomført fra 20. august til 4. september 2024. Hensikten var å samle inn data om bruken og opplevelsen av sentrum blant innbyggere i Molde tettsted. Et utvalg på 4000 personer over 18 år ble trukket fra Folkeregisteret av Skatteetaten og kontaktinformasjon ble hentet fra Kontakt- og reservasjonsregisteret. Bruk og behandling av personopplysninger hentet fra Folkeregisteret og Kontakt- og reservasjonsregisteret er basert på allmennhetens interesse og Molde kommunes behov for å lage et kunnskapsgrunnlag i sitt arbeid med å utarbeide utviklingsstrategier for sentrum, der innbyggernes bruk og opplevelse av sentrum gir viktige innspill.

Det ble trukket et tilfeldig utvalg fra Folkeregisteret innenfor to geografiske områder innenfor tettstedet Molde (se avgrensning i figur 2.2):

- Et tilfeldig utvalg av 1000 bosatte over 18 år som bor sentralt.
- Et tilfeldig utvalg av 3000 bosatte over 18 år som bor ikke sentralt.

Det inngikk noen bakgrunnsvariabler i utvalget. Identifikasjonsnummer gjorde det mulig å koble utvalget med kontaktinformasjon fra Kontakt- og reservasjonsregister. Kontaktinformasjon ble brukt til å sende forespørsel om deltakelse i spørreundersøkelsen per e-post. Identifikasjonsnummer og kontaktinformasjon ble slettet da datainnsamlingen ble avsluttet. Opplysninger om bosted (adresse og postnummer) har gjort det mulig å gjøre analyser på geografisk nivå. Dataene ble aggregert til grunnkrets. Kjønn, sivilstand og fødselsdato har blitt benyttet for å kontrollere for demografiske ulikheter blant respondentene.

Etter kobling mot Kontakt- og reservasjonsregisteret fjernet vi individer i utvalget der vi manglet kontaktinformasjon, individer som har reservert seg mot å bli kontaktet og duplikater (personer som var registrert med samme e-postadresse). Etter dette sto vi igjen med et utvalg på 3706 individer som ble

kontaktet per e-post, med invitasjon til å delta og lenke til spørreundersøkelsen. Etter 1,5-2 uker ble det sendt ut én purring per e-post til de som ikke hadde svart.

Respondentene ble spurt om de ville svare på en spørreundersøkelsen om sentrum. Sentrum ble definert ved bruk av tekst og avgrensning på kart (se kart nedenfor). Merk at respondentene allikevel kan oppfatte sentrums avgrensning annerledes.

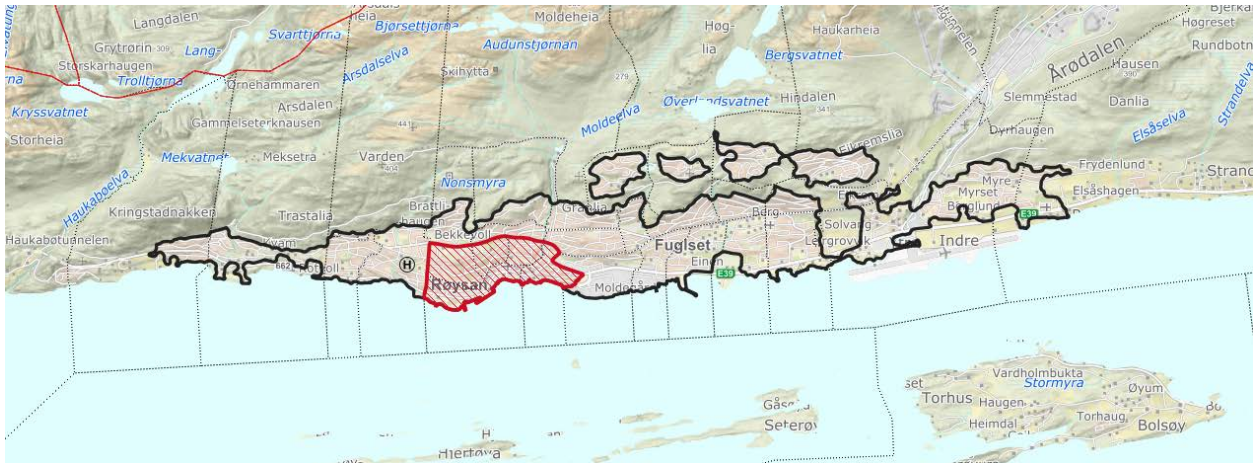
Vi definerer Molde sentrum som området avgrenset i kartet under. Dette omfatter området som strekker seg fra Fylkeshuset og Molde Fjordhotell i vest til Brunvollkvarartalet og Romsdalsgata i øst.

Figur 2.1: Sentrum slik det ble avgrenset i spørreundersøkelsen i Molde.

Da spørreundersøkelsen ble avsluttet, hadde 602 respondenter fullført hele og ytterligere 110 respondenter hadde svart på deler av spørreundersøkelsen. Resultatene vi inkluderer i denne rapporten omfatter svar fra totalt 712 respondenter. Antall respondenter som har svart på de ulike spørsmålene varierer, da det har vært mulig for respondenten å la være å svare og at hvilke spørsmål som stilles også avhenger av hvordan man har svart på tidligere spørsmål. Respondentene kunne også utdype svarene sine i en rekke åpne spørsmål. Mange har benyttet seg av denne muligheten.

Utvalget omfatter som nevnt innbyggere i Molde tettsted. I noen av analysene skiller vi på om respondentene bor sentralt/ikke sentralt. Det sentrale området er grunnkretser som omfatter sentrum og det som kan defineres som 'ved sentrum' eller indre by. Grunnkrets er valg som avgrensning slik at vi kan bruke aktuelle registerdata aggregert til dette nivået i analyser. Avgrensningen av Molde tettsted og det området vi har definert som 'sentralt' i Molde er vist i figuren under. Områder i tettstedet som ligger utenfor dette sentrale området omtales som 'ikke sentralt'. For å kunne analysere forskjeller mellom de som bor sentralt og de som bor 'ikke sentralt' har vi i rekrutteringen hatt et stort utvalg av respondenter som bor sentralt. Dette gir skjevfordelinger i utvalget sammenlignet med den faktiske fordelingen av innbyggerne. Dataene er vektet for å kompensere for dette. Vi redegjør nærmere for vektingen i kapittel 2.1.3. Andre skjevfordelinger, som arbeidssted, kjønn og alder, inngår ikke i vektingen. Kjennetegn ved respondentene i de ulike byene er presentert i kapittel 2.2.

Figur 2.2: Tettstedet Molde definert med svart strek og det området vi har definert som 'sentralt' med rød skravur.

2.1.2 Rekruttering i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg³

Spørreundersøkelsene i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg ble gjennomført i 2022 som del av forskningsprosjektet CITYCENTRE. Hensikten var å samle inn data om bruken og opplevelsen av sentrum i disse byene og holdninger til å bo i sentrum. Respondenter ble rekruttert på to ulike måter. Det ble sendt ut SMS med lenke til spørreundersøkelsen til innbyggere i byområdene basert på Kantars befolkningsbase. Det ble totalt sendt ut 36 907 SMS. Det ble ikke sendt ut purring. I tillegg ble lenke til spørreundersøkelsene distribuert blant ansatte i utvalgte virksomheter i byområdene. Virksomheter med minst 2 ansatte ble hentet fra Virksomhets- og Foretaksregisteret (VOF), og de som hadde oppgitt kontaktinformasjon (e-post) eller der vi greide å skaffe kontaktinfo ble forespurt om å distribuere lenke til spørreundersøkelsen til sine ansatte enten per e-post eller via ansattportal. Den største andelen av respondentene (92 %) var blant de som mottok spørreundersøkelsen per SMS.

Respondentene ble spurt om de ville svare på en spørreundersøkelse om sentrum. I hver undersøkelse var sentrum definert ved bruk av tekst og avgrensning på kart.

I Arendal ble sentrum definert som følger:

Vi definerer Arendal sentrum som området avgrenset med rødt i kartet under. Dette er det historiske bysentrum, fra Munkegaten i nord til sjøen i sør. Området omfatter sentrumsgatene, Torvet, bryggene langs Pollen, Tyholmen og området rundt Alti med mer.

I Kongsberg ble sentrum definert som følger:

Vi definerer Kongsberg sentrum som området avgrenset med rødt i kartet under. Dette omfatter områder på både østsiden (Nymoen) og vestsiden (Vestsida) av Lågen. På Nymoen avgrenses sentrum av jernbanen og Reins gate og omfatter sentrumsgatene (Gågata/Storgata, 17. mai gata, Skolegata med flere), Stortorvet senter, Berja senter, Sølparken, Kongsberg stasjon med mer. På Veststida inngår de eldste kvartalene avgrenset av elva og Hyttegata, Bergmannsveien og Peckels gate, med blant annet nisjebutikker og Krona kunnskaps- og kulturpark.

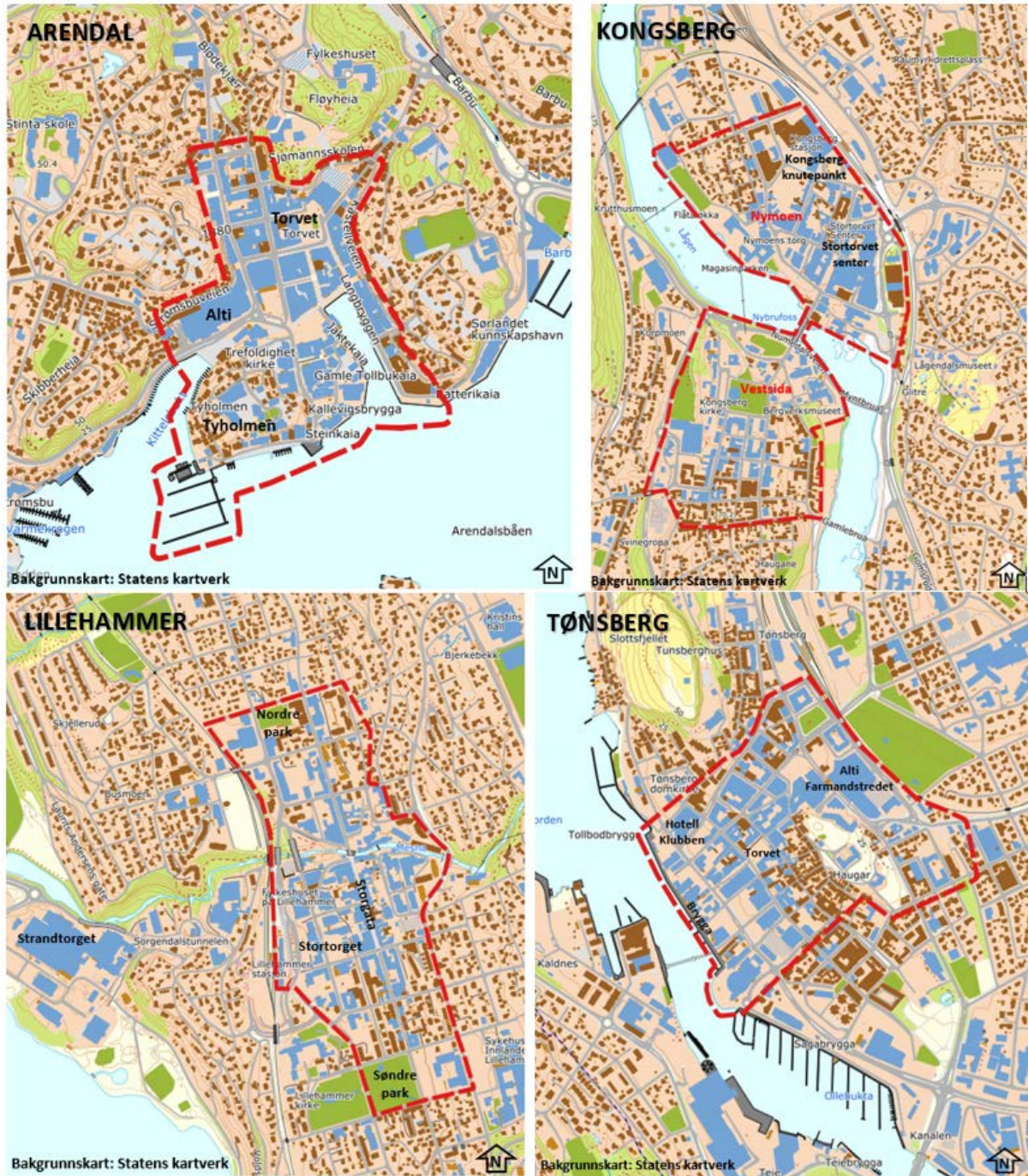
I Lillehammer ble sentrum definert som følger:

Vi definerer Lillehammer sentrum som området avgrenset med rødt i kartet under. Dette omfatter området som avgrenses av Jernbanen i vest, Nordre gate/Nordre park i nord, Anders Sandvigs gate i øst og Mathiesens gate/Søndre park i sør. Vi regner ikke Strandtorget som en del av sentrum.

³ Denne teksten er basert på kapittel 2.1.1 i TØI-rapport 1978/2023 (Hagen og Tennøy, 2023).

I Tønsberg ble sentrum definert som følger:

Vi definerer Tønsberg sentrum som området avgrenset med rødt i kartet under. Dette omfatter området som avgrenses av Jernbanen i nord, kanalen i sør, og områdene rundt Tollbodgaten i vest og Kloster-gaten i øst. Det omfatter gågatene rundt Torvet, Farmandstorget, Brygga med mer. Vi regner ikke Kilen, Stensarmen og Korten som del av sentrum.

Figur 2.3: Sentrum slik det ble avgrenset i spørreundersøkelsene i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg.

Bakgrunnsvariabler som bosted, jobbsted, alder, kjønn, med mer ble samlet inn som del av spørreundersøkelsen. Antall respondenter som fullførte spørreundersøkelsen varierte fra 531 i Kongsberg til 599 i Tønsberg. I denne rapporten inkluderer vi svar fra respondentene som bor innenfor tettstedene, basert på opplysninger om bosted oppgitt av respondentene. Dette omfatter 387 respondenter i Arendal, 446

respondenter i Kongsberg, 311 respondenter i Lillehammer og 522 respondenter i Tønsberg. Dataene er vektet for å ta hensyn til skjevfordelinger i utvalgene knyttet til bosted, slik vi redegjør for i kapittel 2.1.3. Kjennetegn ved respondentene er presentert i kapittel 2.2. I likhet med spørreundersøkelsen i Molde, vil antall respondenter som har svart på de ulike spørsmålene variere, da det har vært mulig å la være og svare og at ikke alle har fått alle spørsmålene. Mange respondenter benyttet seg av muligheten til å utdype svarene sine.

2.1.3 Bearbeiding av dataene

I noen av analysene har vi skilt mellom respondenter som bor i det området vi har definert som sentralt (i eller ved sentrum) og ikke-sentralt. I spørreundersøkelsen fra Molde hentet vi bostedsdata fra opplysningene om utvalget gitt fra Folkeregisteret. I de andre byene er data om bosted basert på opplysninger gitt av respondentene. Fordelingen av bosatte i og utenfor det sentrale området ble sammenlignet med den faktiske fordelingen av innbyggere basert på befolkningsdata fra SSB. I Molde, Arendal, Lillehammer og Tønsberg er andelen respondenter som bor sentralt overrepresentert i utvalget sammenlignet med den faktiske befolkningsfordelingen. Disse datasettene er vektet for å kompensere for denne forskjellen, slik det framkommer av tabellen nedenfor. Andre skjevfordelinger, som arbeidssted, kjønn og alder, inngår ikke i vektingen.

Tabell 2.1: Sammenligning av bosted i utvalgene med faktisk bosted og vektor benyttet.

Respondenter i spørreundersøkelsen					
Bosted	Molde	Arendal	Kongsberg	Lillehammer	Tønsberg
Ikke sentralt	75 %	75 %	90 %	82 %	75 %
Sentralt	25 %	25 %	10 %	18 %	25 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Den faktiske befolkningen (20 år og eldre) ¹					
Ikke sentralt	85 %	93 %	90 %	89 %	85 %
Sentralt	15 %	7 %	10 %	11 %	15 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Vektfaktor					
Ikke sentralt	1,129	1,233	1,00	1,09	1,135
Sentralt	0,605	0,285	1,00	0,60	0,598

¹ Informasjon basert på datasettet Befolkning på grunnkrets nivå fra Kartverket. Dataene for Molde er basert på statistikk og grunnkretser per 01.01.2024. Dataene for de øvrige tettstedene er basert på data per 01.01.2022.

2.2 Kjennetegn ved respondentene

Vi har oppsummert viktige kjennetegn ved respondentene som har svart på spørreundersøkelsene i tabell 2.2. Molde har en noe høyere andel respondenter over 60 år sammenlignet med de andre byene, mens Arendal har en høyere andel kvinnelige respondenter enn de andre. En sammenligning av kjønnsfordeling i utvalgene med faktisk kjønnsfordeling blant innbyggerne over 20 år viser at det er en høyere andel kvinner i utvalget i Arendal og en lavere andel kvinner i utvalget i Lillehammer. ⁴ Det er kun mindre forskjeller i de andre byene.

⁴ Befolkningsdata fra SSB for de 5 byene viser at kjønnsfordelingen blant innbyggerne over 20 år i er som følger: Molde (2023): 49% menn og 51% kvinner, Arendal (2022): 49% menn og 51% kvinner, Kongsberg (2022): 50% menn og 50% kvinner, Lillehammer (2022): 47% menn og 53% kvinner, Tønsberg (2022): 48% menn og 52% kvinner.

Tabell 2.2: Kjennetegn ved respondentene (innbyggere innenfor tettstedene) i Molde (2024) og i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg (2022). Tabellen fortsetter på neste side.

	Molde		Arendal		Kongsberg		Lillehammer		Tønsberg	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kjønn	N=602		N=387		N=446		N=311		N=522	
Kvinne	300	50%	213	55%	220	49%	152	49%	268	51 %
Mann	294	49%	167	43%	216	48%	149	48%	246	47 %
Annen kjønnsidentitet	0	0%	1	0%	0	0%	0	0%	0	0 %
Ønsker ikke svare	8	1%	6	2%	10	2%	10	3%	8	2 %
Alder	N=549		N=387		N=446		N=311		N=522	
Under 29 år	61	11%	39	10%	34	8%	24	8%	56	11%
30-39 år	84	15%	43	11%	61	14%	42	14%	76	15%
40-49 år	103	19%	68	18%	88	20%	50	16%	96	18%
50-59 år	108	20%	113	29%	89	20%	72	23%	133	26%
60-69 år	106	19%	65	17%	90	20%	46	15%	94	18%
Over 70 år	87	16%	35	9%	53	12%	56	18%	43	8%
Ikke svart	-	-	24	6%	31	7%	21	7%	24	5%
Sivilstatus*	N=712		N=387		N=446		N=311		N=522	
Jeg er gift / samboer*	328	46%	267	69%	336	75%	204	66%	361	69%
Jeg er ugift	352	49%	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeg er singel / enslig	-	-	104	27%	89	20%	89	29%	125	24%
Jeg er enke/enkemann	19	3%	-	-	-	-	-	-	-	-
Annet	-	-	6	2%	7	2%	4	1%	21	4%
Ønsker ikke svare/ikke svart	-	-	10	2%	14	3%	14	5%	15	3%
Ukjent	13	2%	-	-	-	-	-	-	-	-
*I Molde er opplysningene om sivilstatus basert på bakgrunnsvariabler om utvalget, i de andre byene er opplysningene oppgitt av respondentene. For Molde omfatter det første alternativet kun om man er gift.										
Yrkesaktiv (flere alt. mulig)	N=608		N=387		N=446		N=311		N=522	
Yrkesaktiv heltid	349	57%	227	59%	263	59%	168	54%	337	65%
Yrkesaktiv deltid	37	6%	36	9%	28	6%	38	12%	39	8%
Student eller skoleelev (til og med VGS)	43	7%	20	16%	13	3%	17	6%	21	4%
Pensjonist	159	26%	63	16%	110	25%	75	24%	82	16%
Trygdet / sykemeldt	0									
Annet	28	5%	44	11%	33	7%	17	5%	50	10%
Ønsker ikke svare/ikke svart	10	2%	3	1%	3	1%	1	0%	6	1%
Bruttoinntekt	N=587		N=387		N=446		N=311		N=522	
Mindre enn 299 000 kroner	52	9%	38	10%	22	5%	21	7%	53	10%
300 000 - 399 000 kroner	52	9%	45	12%	45	10%	33	11%	40	8%
400 000 - 499 000 kroner	71	12%	44	11%	55	12%	51	16%	61	12%
500 000 - 599 000 kroner	79	14%	64	17%	80	18%	51	16%	70	13%
600 000 - 699 000 kroner	76	13%	48	12%	54	12%	47	15%	76	15%
700 000 - 799 000 kroner	53	9%	42	11%	34	8%	22	7%	43	8%
800 000 - 899 000 kroner	40	7%	26	7%	30	7%	25	8%	38	7%
900 000 - 999 000 kroner	25	4%	12	3%	16	4%	10	3%	25	5%
Mer enn 1 000 000 kroner	76	13%	25	7%	59	13%	18	6%	66	13%
Vet ikke / ønsker ikke å oppgi	63	11%	35	9%	42	9%	23	7%	43	8%
Ikke svart	-	-	8	2%	9	2%	10	3%	7	1%
Utdanning	N=599		N=387		N=446		N=311		N=522	
Grunnskole	22	4%	14	4%	6	1%	8	3%	12	2%
Videregående - inntil 12 år	145	24%	74	19%	82	18%	51	16%	85	16%
Høyskole eller universitet, lavere grad (mindre enn fire år)	167	28%	118	31%	162	36%	105	34%	180	35%
Høyskole eller universitet, høyere grad (fire år eller mer)	232	39%	153	40%	169	38%	123	40%	209	40%
Annet	17	3%	14	4%	7	2%	8	3%	20	4%
Ønsker ikke å svare/ikke svart	16	3%	14	4%	20	4%	16	5%	16	3%

Bruken og opplevelsen av Molde sentrum

	Molde		Arendal		Kongsberg		Lillehammer		Tønsberg	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Fører kort for personbil?	N=598		N=387		N=446		N=311		N=522	
Ja	566	95%	349	90%	411	92%	275	88%	483	93%
Nei	30	5%	30	8%	23	5%	26	8%	31	6%
Ønsker ikke å svare/ikke svart	2	0%	8	2%	12	3%	10	3%	8	2%
Husholdningens bilhold? (flere alternativer mulig)	N=605		N=387		N=446		N=311		N=522	
Ja, jeg eier eller disponerer bil som primært brukes av meg eller andre i husholdningen	525	87%	332	86%	397	89%	266	86%	446	85%
Ja, jeg er med i bildeleordning	12	2%	4	1%	6	1%	2	1%	9	2%
Nei	47	8%	29	7%	19	4%	30	10%	51	10%
Ønsker ikke å svare/ikke svart	15	3%	22	6%	24	5%	13	4%	16	3%
Antall personbiler i husholdningen? (kun stilt til de som svarte 'Ja, jeg eier eller ...' på spørsmålet over)	N=509		N=332		N=397		N=266		N=446	
Ingen	1	0%	0	0%	1	0%	0	0%	1	0%
1 bil	283	56%	178	54%	206	52%	158	59%	234	52%
2 eller flere	225	44%	153	46%	188	47%	108	41%	208	47%
Ikke svart			1	0%	2	1%	0	0%	3	1%
Antall barn under 18 år som bor i husstanden?	N=515		N=387		N=446		N=311		N=522	
Ingen barn	345	67%	239	62%	259	58%	207	67%	299	57%
1 barn	68	13%	47	12%	54	12%	22	7%	83	16%
2 eller flere barn	102	20%	69	18%	91	20%	51	16%	95	18%
Ikke svart	-	-	32	8%	42	9%	31	10%	45	9%
Antall barn i barnehage eller barneskole?	N=515		N=387		N=446		N=311		N=522	
Ingen barn	319	62%	160	41%	177	40%	143	46%	218	42%
1 barn	56	11%	22	6%	37	8%	27	9%	43	8%
2 eller flere barn	58	11%	43	11%	48	11%	23	7%	59	11%
Ikke svart	82	16%	162	42%	184	41%	118	38%	202	39%
Bosone innenfor tettstedet	N=712		N=387		N=446		N=311		N=522	
Sentralt	173	24%	95	25%	45	10%	58	19%	131	25%
Ikke sentralt	533	75%	292	75%	401	90%	253	81%	391	75%
Ukjent	6	1%	-	-	-	-	-	-	-	-

Kjennetegn ved byene

Tabellen nedenfor viser antall innbyggere i de undersøkte byene og hvorvidt det er konkurrerende handelsområder i tettstedene som er lokalisert utenfor sentrum.

Tabell 2.3: Kjennetegn ved byene. Antall innbyggere i kommunen, i tettstedet, og hvorvidt det er konkurrerende handelsområder i tettstedene som er lokalisert utenfor sentrum.

	Molde	Arendal	Kongsberg	Lillehammer	Tønsberg ¹
Innbyggere i kommunen ²	32 816	46 355	28 848	28 768	86 675
Innbyggere i tettstedet ³	21 854	44 856	23 529	21 236	55 387
Konkurrerende handelsområder utenfor sentrum (omfatter ikke lokalsentre)	Kjøpesenter Big-boxes	Kjøpesenter Big-boxes	Nei	Kjøpesenter Big-boxes	Big-boxes

¹ Tettstedet Tønsberg omfatter deler av Tønsberg og Færder kommune.

² Kilde: SSB Tabellnummer 07459. Befolkning, etter region, statistikkvariabel og år. Tall for Tønsberg omfatter kommunene Tønsberg og Færder.

³ Kilde: SSB Tabellnummer 04859. Areal og befolkning i tettsteder, etter tettsted, statistikkvariabel og år.

2.3 Forhold som kan ha betydning ved sammenligninger mellom byene

Ved sammenligning av resultatene fra spørreundersøkelsene i Molde, Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg er det flere forhold som kan ha betydning for resultatene.

Lokal forhold, slik som forskjeller i fysiske egenskaper ved byene og sentrum, kan påvirke resultatene. Et eksempel er at Kongsberg ikke har større handelsområder lokalisert utenfor sentrum, mens de andre byene har konkurrerende handelsområder innenfor tettstedet av ulikt omfang. Et annet eksempel er forskjeller i gågatenettet i sentrum i byene. Det ingen gågate i Molde, en kort gågate i Kongsberg, en lang og identitetssterk gågate i Lillehammer og flere gågater i Arendal og Tønsberg. Rapporten omfatter ingen undersøkelse av hvordan disse forskjellene eventuelt påvirker hvordan respondentene har svart. Dette blir nærmere undersøkt i forskningsprosjektet CITYCENTRE, se Hagen, 2024 for en undersøkelse av hvordan ulike egenskaper på bynivå påvirker hvor ofte innbyggerne besøker sentrum i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg.

Eventuelle lokale debatter om by- og transportutvikling må også kunne forventes å påvirke hvordan respondentene svarer.

Det er noe variasjon i hvordan rekrutteringen til de ulike spørreundersøkelsene ble gjennomført. I rekruttering av respondenter ble det oppgitt at undersøkelsen dreide seg om sentrum. Det kan ha bidratt til at de som er opptatt av sentrum har svart i større grad enn de som ikke er det.

Spørreundersøkelsen i Molde og de fire tidligere undersøkelsene er gjennomført med to års mellomrom. Vår vurdering er at dette ikke skal ha betydning for sammenlignbarheten av resultatene. Spørreundersøkelsen i Molde ble gjennomført i august/september 2024. Undersøkelsen i Arendal ble gjennomført i juli (kun til et mindre testutvalg) og i september/oktober 2022 og i Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg i september/oktober 2022. Spørreundersøkelsene er gjennomført omtrent på samme tiden av året.

Det er noen ulikheter i hvordan respondentene ble rekruttert, slik det framkommer i kapittel 2.1. I Molde ble det trukket ut et tilfeldig utvalg av innbyggere fra Folkeregisteret. Respondentene ble kontakt på e-post og det ble gjennomført én purring. I de andre byene ble det rekruttert deltakere på to måter. Det ble sendt ut SMS med lenke til spørreundersøkelsen til innbyggere basert på Kantars befolkningsbase. I tillegg ble lenke til spørreundersøkelsene distribuert blant ansatte i enkelte virksomheter i tettstedet. Det ble ikke sendt ut påminnelse. I forbindelse med utsendelse av spørreundersøkelsen i

Molde, har kommunen informert om spørreundersøkelsen i sine kanaler og i pressemelding. Også i de andre byene ble det gjort noen slike annonseringer, men ikke i like stor grad.

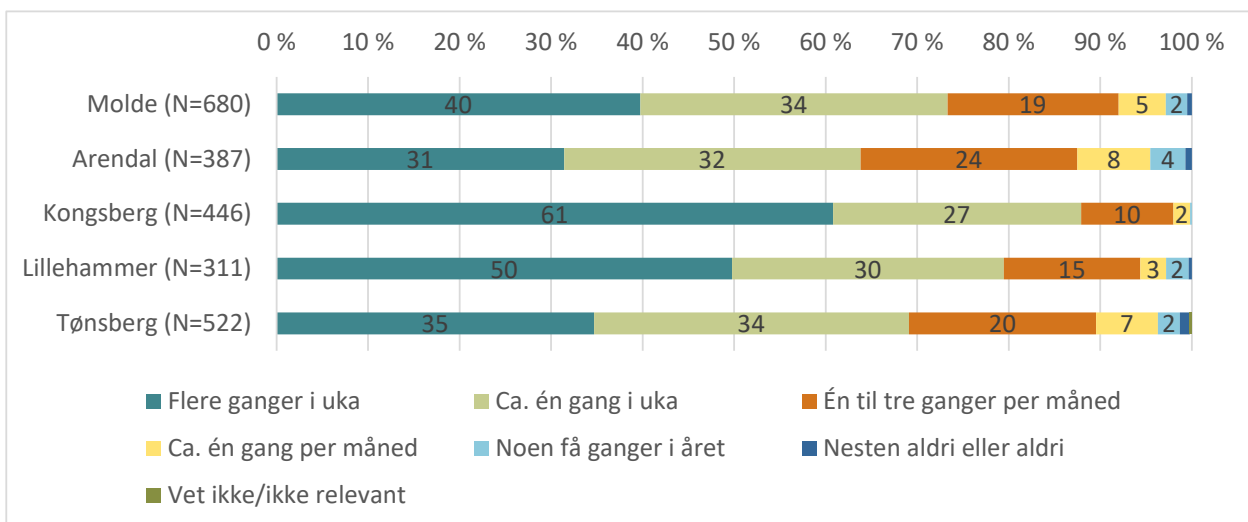
Resultatene vi presenterer i rapporten er basert på svar fra innbyggere i de fem tettstedene. Vi har, som nevnt tidligere, brukt tettsted heller enn kommune som avgrensning av to grunner. Én er at noen kommuner er store i areal mens andre er små, og at disse forskjellene kan gi utslag i resultatene som gjør undersøkelsene mindre sammenlignbare. Den andre er at de som bor i tettstedet har størst sannsynlighet for å bruke sentrum ofte. Vi vet at de undersøkte tettstedene er hovedbyen i sin region og at sentrum i disse byene også er viktig for innbyggere i hele regionen. I spørreundersøkelsene har vi imidlertid vært opptatt av den 'daglige bruken' av sentrum. Forskjeller mellom kjennetegn ved respondentene i de ulike byene, slik som kjønn, alder, med mer, kan også ha betydning for resultatene.

3 Resultater fra Molde sammenlignet med fire tidligere undersøkelser

3.1 Hvor ofte man er i sentrum

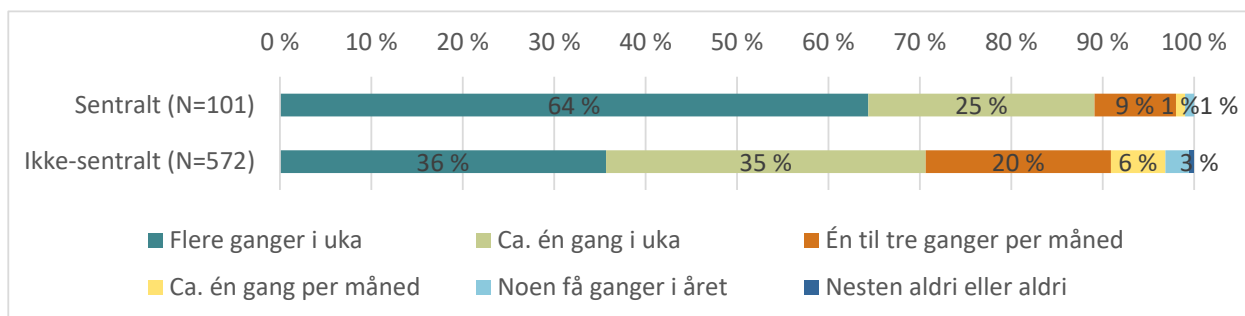
Vi stilte spørsmålet: 'Omtrent hvor ofte er du i sentrum, utenom jobb eller jobbmøter, på denne tiden av året? Dersom du gjør ting i sentrum før/etter jobb eller møter regnes det også med.' I Molde ble spørreundersøkelsen gjennomført i august og september 2024. I Arendal ble spørreundersøkelsen gjennomført i juli (et mindre testutvalg) og i september og oktober 2022, i Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg i september og oktober 2022.

Respondentene i Molde er ofte i sentrum, 74 % svarer at de er i sentrum ca. én eller flere ganger i uka. At mange besøker sentrum ofte er i tråd med resultatene fra de tidligere spørreundersøkelsene. Der varierer andelen respondenter som svarte at de er i sentrum omtrent én eller flere ganger i uka fra 64 % i Arendal til 88 % i Kongsberg. Se også spørsmålet knyttet til når man var sist i sentrum, som vi kommer tilbake til i kapittel 3.3.1.

Figur 3.1: Svarfordeling på spørsmålene 'Omtrent hvor ofte er du i sentrum, utenom jobb eller jobbmøter, på denne tiden av året? Dersom du gjør ting i sentrum før/etter jobb eller møter regnes det også med.'

I figuren nedenfor har vi krysstabulert respondentenes svar på spørsmålet 'Omtrent hvor ofte er du i sentrum' med bosted (kun Molde). Blant de som bor sentralt er det en høyere andel som svarte at de er i sentrum ca. én eller flere dager i uka enn blant de som bor ikke-sentralt. Dette tilsvarer det vi finner i undersøkelsene fra de andre byene (Hagen, 2024).

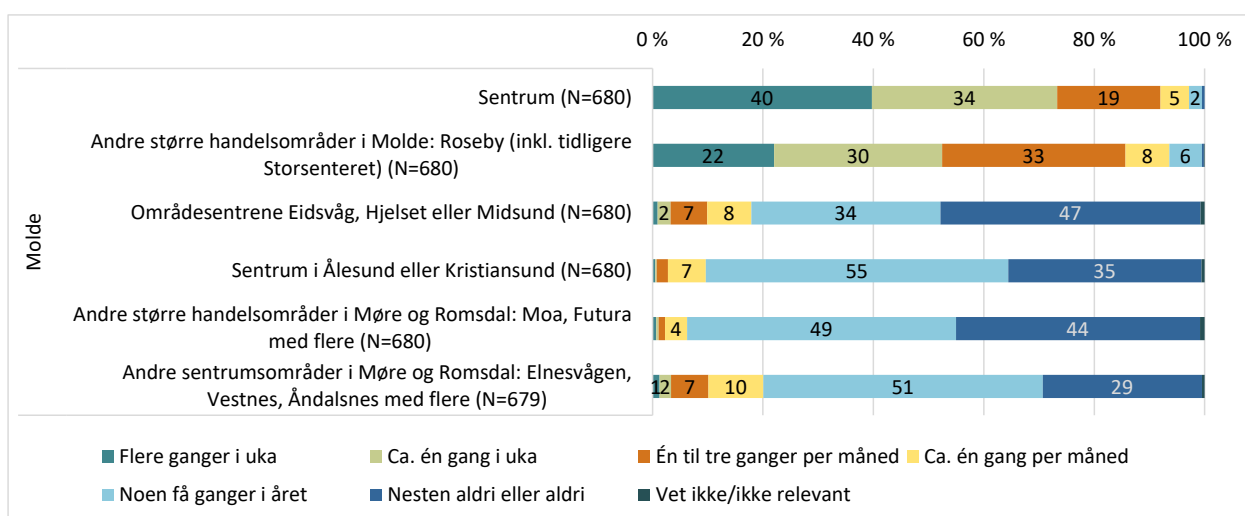

Figur 3.2: Krysstabulering av svar på spørsmålet 'Omtrent hvor ofte er du i sentrum, utenom jobb eller jobbmøter, på denne tiden av året? Dersom du gjør ting i sentrum før/etter jobb eller møter regnes det også med' og respondentens bosted (kun Molde).

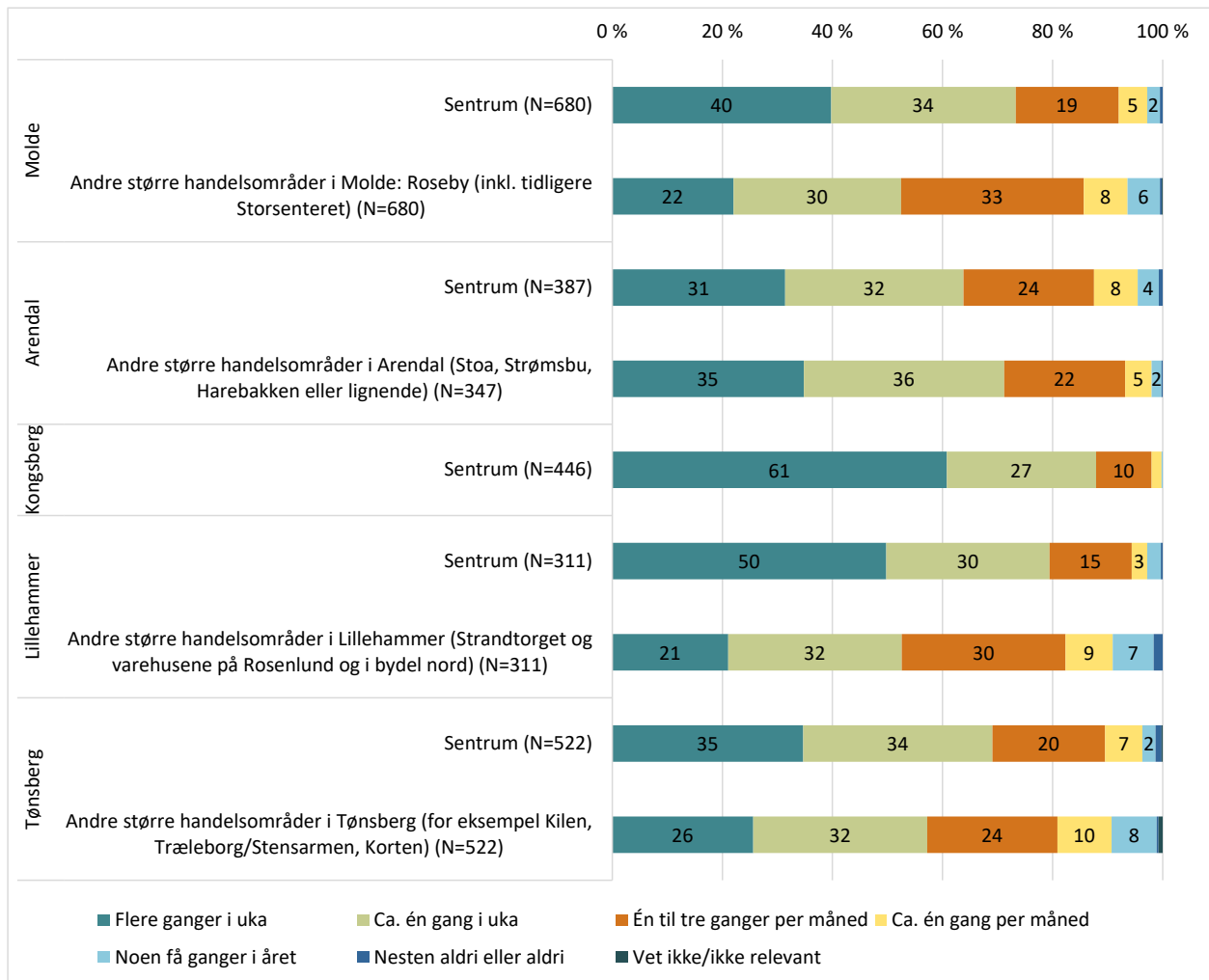
3.2 Besøk til andre steder med handel

Vi spurte også respondentene om omtrent hvor ofte de besøker andre handelsområder i byene og regionene, på denne tiden av året. Her inkluderte vi områdesentra/bydelsentra, handelsområder utenfor sentrum (men fortsatt innenfor tettstedene), samt andre sentrumsområder og andre handelsområder i fylket/regionen. I spørsmålsteksten ble det inkludert eksempler på hva vi mente.

Merk at det er litt forskjeller i hvordan vi har stilt disse spørsmålene i de ulike byene. På grunn av disse forskjellene viser vi svarene i ulike figurer. I figur 3.3 viser vi svarene på alle disse spørsmålene i Molde. I figur 3.4 viser vi svarene knyttet til bruken av sentrum og andre større handelsområder innenfor tettstedene i alle de fem byene. Vi har ikke sammenlignet hvordan respondentene i Molde bruker områdesentrene, andre sentrumsområder og andre handelsområder med tilsvarende svar fra de andre byene. Dette skyldes at områdesentrene vi spør om i Molde ligger utenfor tettstedet, mens områdesentrene/bydelsentrene i de andre byene ligger innenfor tettstedet. Siden utvalget av respondenter er basert på et uttrekk av innbyggere innenfor tettstedet, er det ikke overraskende at svarfordelingen i Molde avviker fra de andre byene på dette spørsmålet. I spørreundersøkelsen i Molde spurte vi om ulike sentrumsområder og handelsområder i fylket, mens i de andre byene spurte vi om steder i regionene. Dette gir nok utslag i svarfordelingene, som gjør at vi ikke sammenligner dem.

Figur 3.3: Svarfordeling på spørsmålet 'Omtrent hvor ofte er du i følgende områder på denne tiden av året, utenom jobb, jobbmøter eller studier?'. Kun Molde.

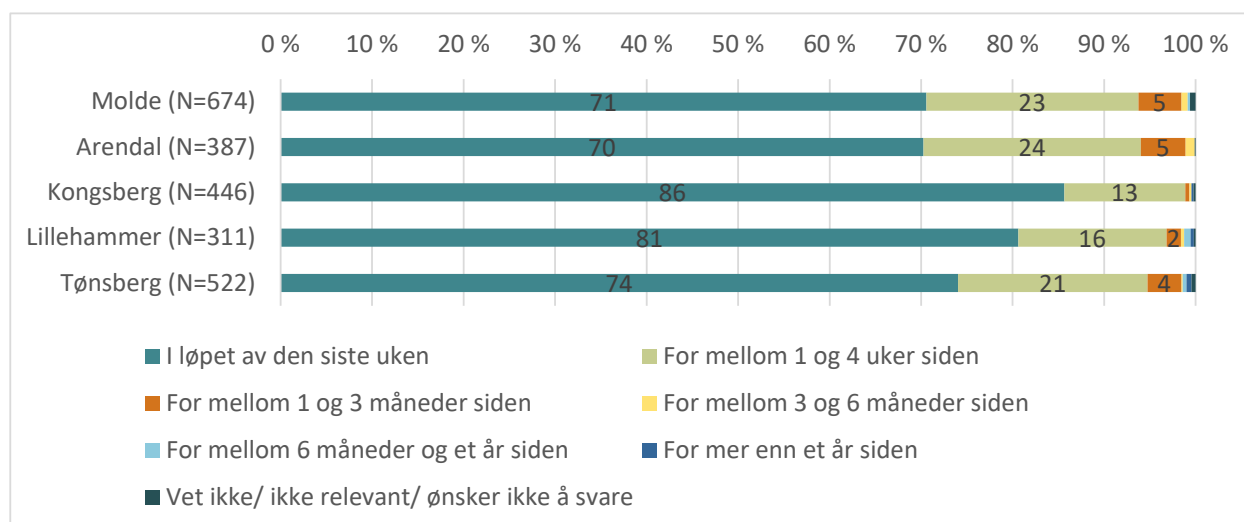
Figur 3.4: Svarfordeling på spørsmålet 'Omtrent hvor ofte er du i følgende områder på denne tiden av året, utenom jobb, jobbmøter eller studier?'. Kongsberg har ikke større handelsområder utenfor sentrum, og dette svaralternativet inngikk ikke der.

3.3 Om sist man besøkte sentrum

Vi spurte respondentene en rekke spørsmål om deres siste besøk i sentrum, både når de var der, hva de gjorde der, hvor mye penger de brukte og hvordan de kom seg dit.

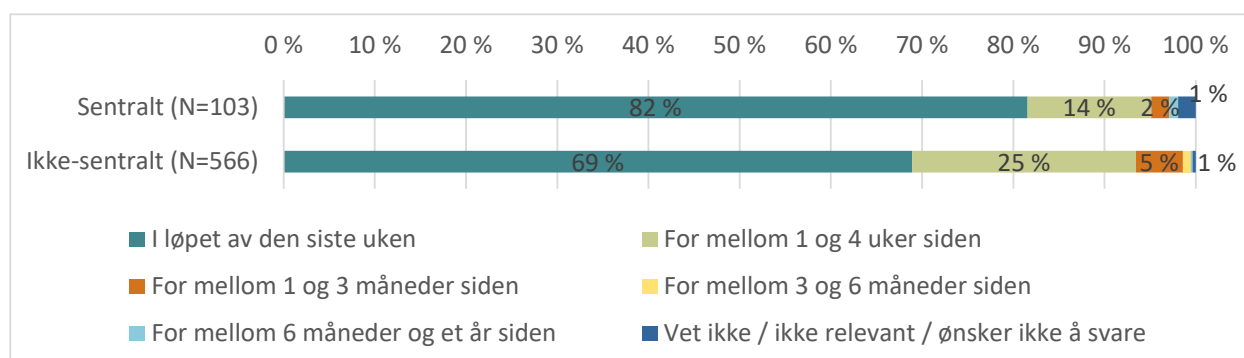
3.3.1 Når man sist var i sentrum

De fleste respondentene hadde nylig vært i sentrum. I Molde har 71 % av respondentene besøkt sentrum i løpet av den siste uken. Det er ingen vesentlige forskjeller mellom hvordan respondentene i Molde svarer, sammenlignet med de tidligere spørreundersøkelsene. I de andre byene varierte andelen som har svart at de var i sentrum i løpet av den siste uka fra 70 % i Arendal til 86 % i Kongsberg. Kongsberg skiller seg ut i positiv forstand, med høyest andel som har besøkt sentrum den siste uken. En sentral årsak til dette synes å være at Kongsberg ikke har andre handelsområder innenfor tettstedet.

Figur 3.5: Svarfordeling på spørsmålet 'Når var du i sentrum sist, utenom jobb, jobbmøter eller studier?'.

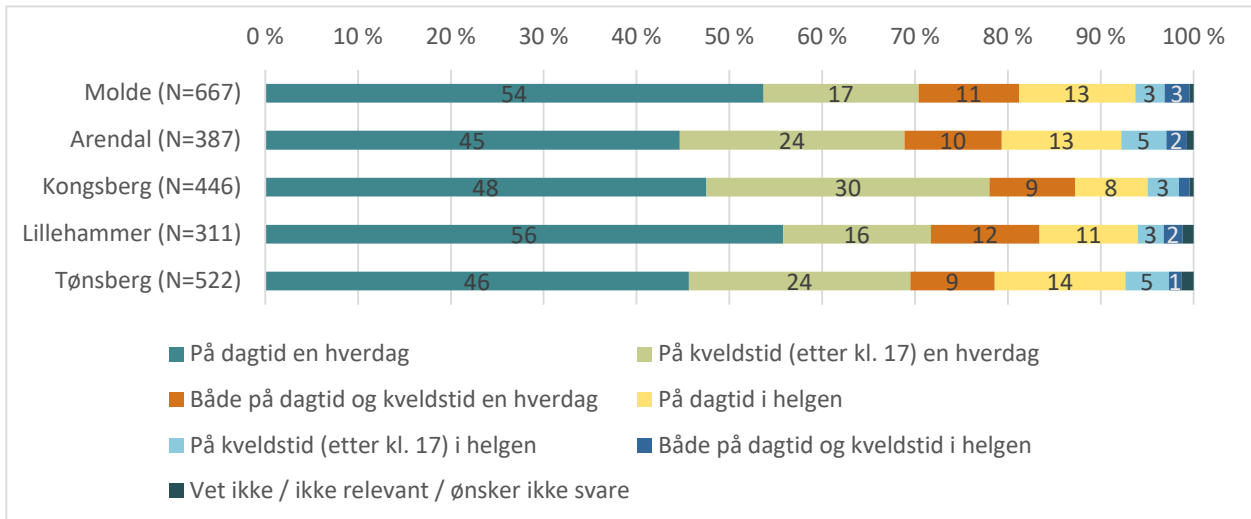
I figuren nedenfor har vi krysstabulert respondentenes svar på spørsmålet 'Når var du i sentrum sist' med bosted (kun Molde). Blant de som bor sentralt er det en høyere andel som svarer at de var i sentrum i løpet av den siste uka enn blant de som ikke bor sentralt. Dette tilsvarer det vi finner i undersøkelsene fra de andre byene (Hagen, 2024).

Figur 3.6: Krysstabulering av svar på spørsmålet 'Når var du i sentrum sist, utenom jobb, jobbmøter eller studier?' og respondentens bosted. Kun Molde.

3.3.2 I hvilket tidsrom de besøkte sentrum sist

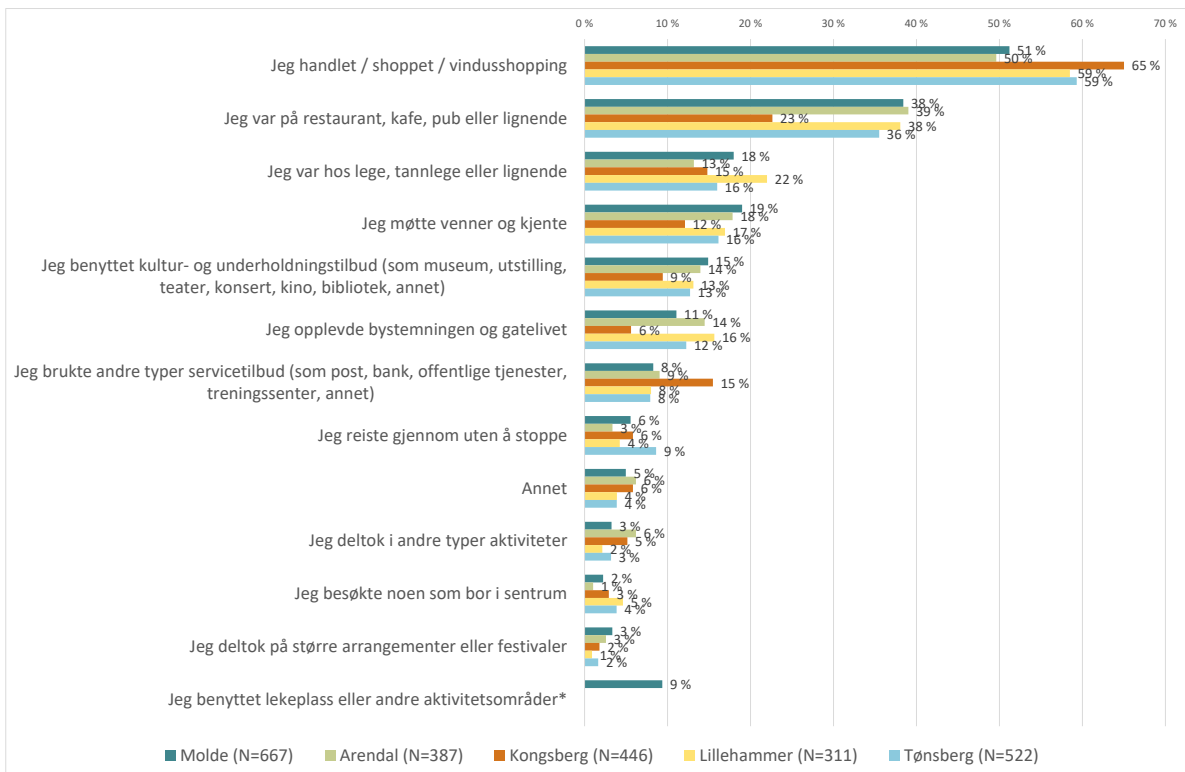
Vi spurte respondentene når på døgnet de var i sentrum sist gang de var der. De fleste besøkte sentrum på dagtid en hverdag. Det er ingen vesentlige forskjeller mellom hvordan respondentene i Molde svarer, sammenlignet med de tidligere spørreundersøkelsene.

Figur 3.7: Svarfordeling på spørsmålet 'I hvilket tidsrom var du i sentrum sist, utenom jobb, jobbmøter eller studier?'

3.3.3 Hva man gjorde i sentrum

Vi spurte hva respondentene gjorde sist de var i sentrum. På tvers av byene er de to alternativene som flest respondenter har oppgitt som formål med siste besøk, 'Jeg handlet/shoppet/vindusshopping' og 'Jeg var på restaurant, kafé, pub eller lignende'. Når vi summerer alle alternativer knyttet til service- og tjenestetilbud (inkludert restaurant mfl.) finner vi at dette er en viktig del av sentrumsbruken. Det er ingen vesentlige forskjeller mellom hvordan respondentene i Molde svarer sammenlignet med de andre byene. I Molde inngikk et ekstra alternativ, 'Jeg benyttet lekeplass eller andre aktivitetsområder'. I de tidligere spørreundersøkelsene er det en del som har kommentert at de har benyttet denne type steder hvis de har utdypet svarene sine.

Figur 3.8: Svarfordeling på spørsmålet 'Hva gjorde du sist gang du var i sentrum, utenom jobb, jobbmøter eller studier?'. Respondentene kunne velge alle relevante alternativer.

3.3.4 Hvor mange penger man brukte

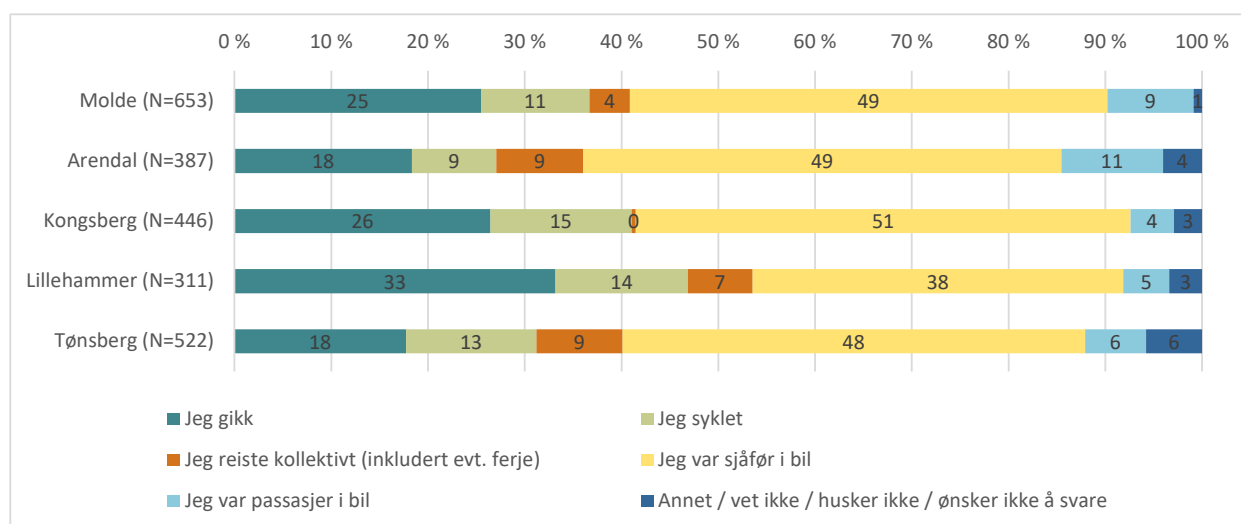
Vi spurte også: 'Omtrent hvor mange penger brukte du sist du var i sentrum? Oppgi beløpet i hele kroner'. Det var mulig å oppgi et beløp mellom 0 og 10 000 kr. Dersom respondentene hadde brukt mer, ble de bedt om oppgi 10 000 kr. Tabellen nedenfor viser gjennomsnittsforkbruk, både slik det framkommer av spørreundersøkelsene og omregnet til 2024-kroner. Omregningen er basert på endring i konsumprisindeksen fra oktober 2022 til august 2024 ved hjelp av SSBs priskalkulator (<https://www.ssb.no/kalkulatorer/priskalkulator>). Det er ingen vesentlige forskjeller mellom hvordan respondentene i Molde svarer sammenlignet med de tidligere spørreundersøkelsene.

Tabell 3.1: Gjennomsnittsforkbruk basert på svar på spørsmålet 'Omtrent hvor mange penger brukte du sist du var i sentrum? Oppgi beløpet i hele kroner'.

	Gjennomsnittsforkbruk 2022	Gjennomsnittsforkbruk 2024
Molde (N=571)		864 NOK
Arendal (N=355)	843 NOK	892 NOK
Kongsberg (N=405)	802 NOK	849 NOK
Lillehammer (N=290)	782 NOK	827 NOK
Tønsberg (N=471)	994 NOK	1052 NOK

3.3.5 Reisen til sentrum

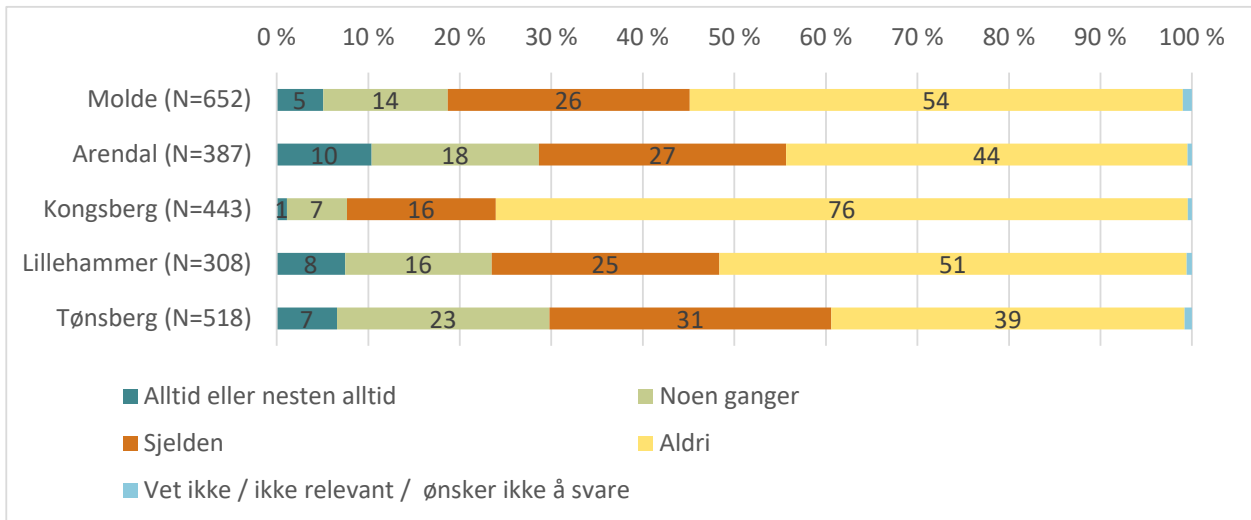
Vi undersøkte hvilket transportmiddel respondentene reiste med sist de var i sentrum. Det er ingen vesentlige forskjeller mellom hvordan respondentene i Molde svarer sammenlignet med de tidligere spørreundersøkelsene. Kollektivandelen er lav i alle byene. Bilandelene er høye, men det er også gangandelene. Respondentene kunne også velge alternativene 'Jeg brukte elsparkesykkel', 'Jeg kjørte motorsykkel eller moped' eller 'Jeg reiste med drosje', men disse alternativene utgjør en så liten andel at de inngår under 'Annet' i figuren under.

Figur 3.9: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan reiste du til sentrum sist du var i sentrum?'.

Uavhengig av sist besøk ønsket vi å vite mer om bruken av kollektivtransport til sentrum, og vi spurte respondentene hvor ofte de reiser med kollektivtransport på reiser til sentrum. Svarene er vist

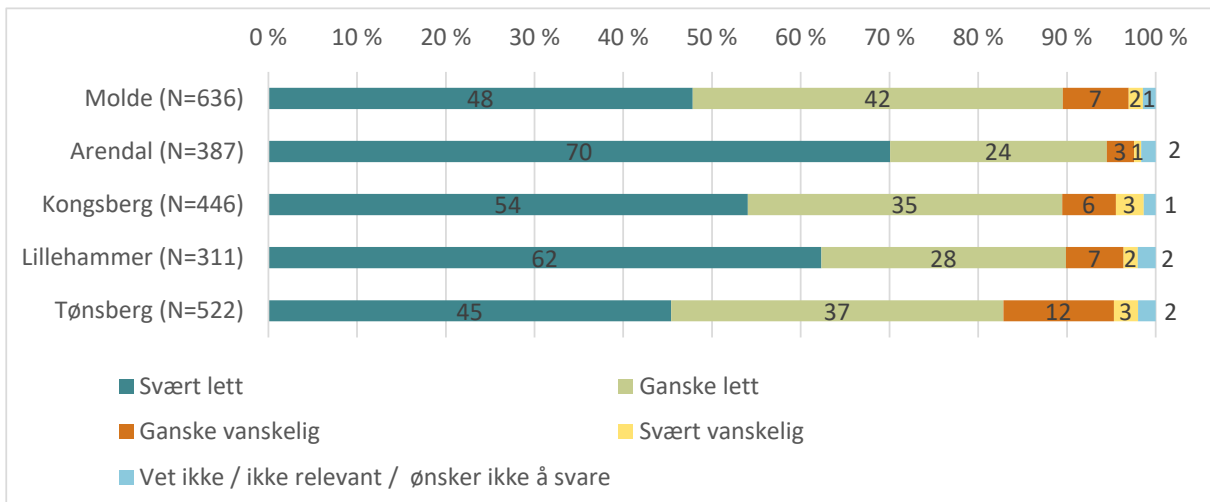
nedenfor. Respondentene kunne i tillegg uttale seg om kollektivtransporten i et åpent spørsmål (se [vedlegg 1](#)).

Figur 3.10: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvor ofte reiser du med kollektivtransport når du reiser til sentrum?'.

3.4 Hvor lett det er å komme seg til sentrum?

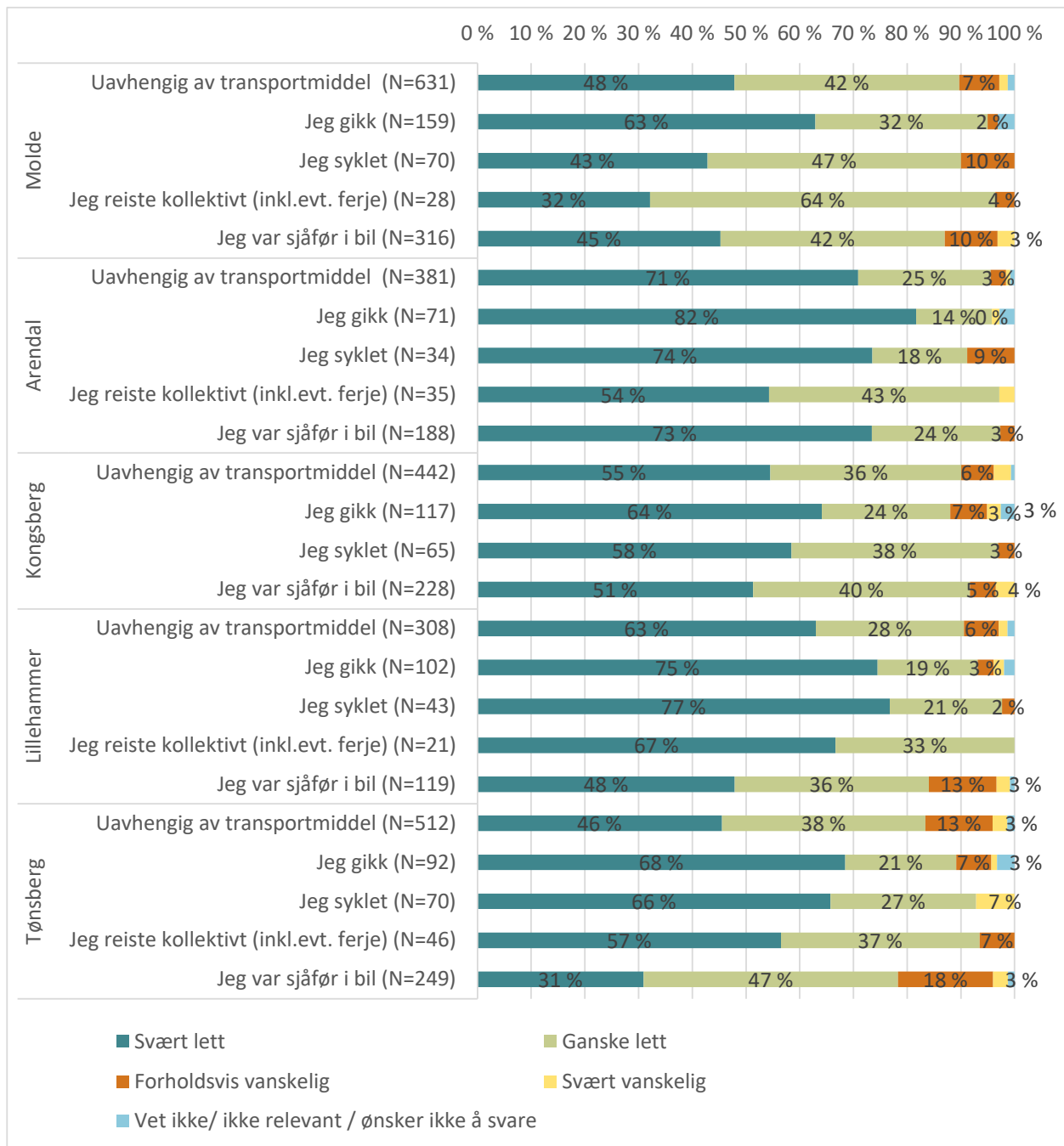
Vi spurte hvor lett eller vanskelig respondentene synes det er å reise til sentrum. I alle byene er andelen som synes det er svært lett eller ganske lett å reise til sentrum høy. Molde har en høyere andel som svarer 'Ganske lett' enn de andre byene, men utover dette er det ingen vesentlige forskjeller i hvordan respondentene i Molde svarer sammenlignet med de tidligere spørreundersøkelsene.

Figur 3.11: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvor lett eller vanskelig synes du det er å reise til og fra sentrum på denne tiden av året?'.

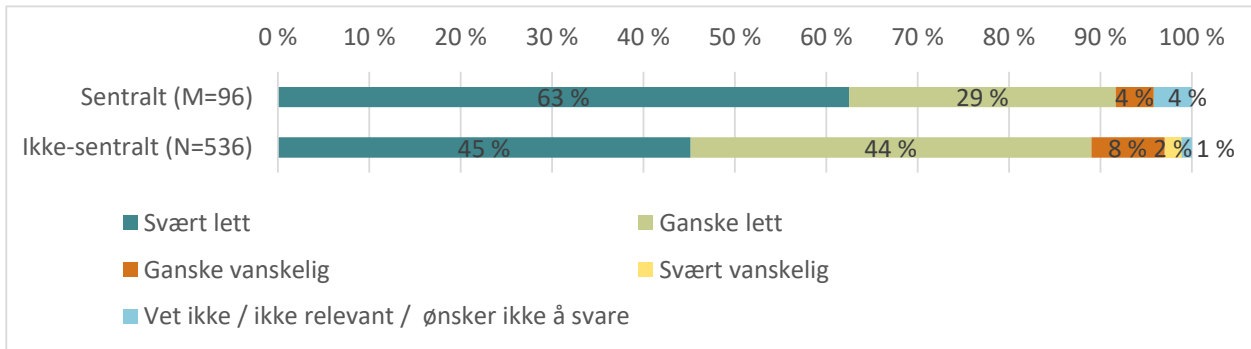
Vi har også krysstabulert svarene knyttet til hvor lett eller vanskelig det er å reise til sentrum med hvilket transportmiddel man brukte sist man var der. Vi har kun tatt med svarene fra de som gikk, syklet, kjørte bil eller reiste kollektivt i figuren (i Kongsberg inngår ikke kollektivtransport på grunn av svært få respondenter). Andelen som svarte at det er svært lett å reise til sentrum er høyest blant de som gikk eller syklet sist de var der. Legg imidlertid merke til at Molde har en lavere andel blant de som syklet sist de

var i sentrum som svarer at det er 'Svært lett' enn i de øvrige byene. For noen av transportmidlene i noen av byene er det få respondenter, og dette kan være en mulig årsak til forskjellene.

Figur 3.12: Krysstabulering av spørsmålene 'Hvordan reiste du til sentrum sist du var i sentrum?' og 'Hvor lett eller vanskelig synes du det er å reise til og fra sentrum på denne tiden av året?'

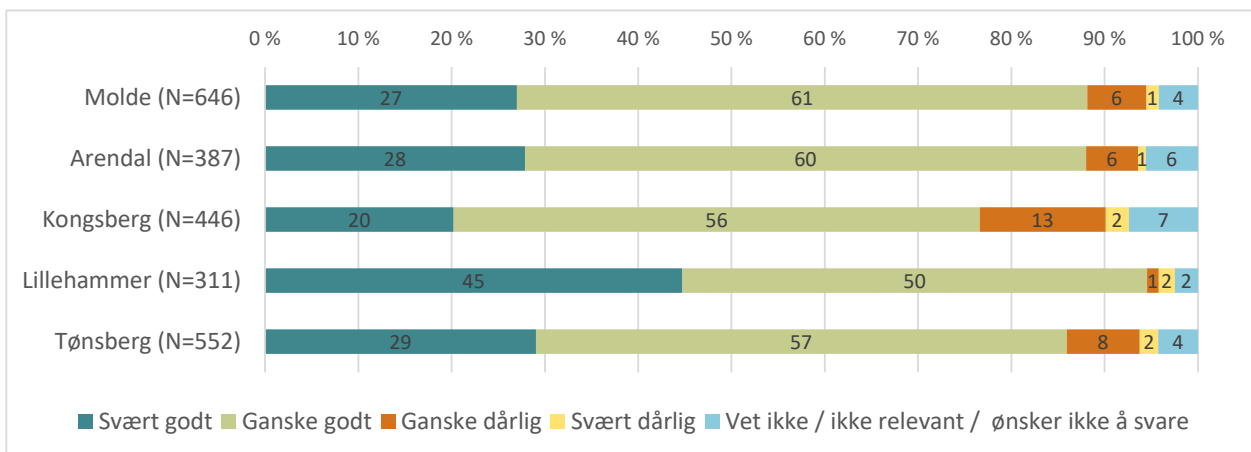
I figur 3.13 har vi krysstabulert respondentenes svar på spørsmålet 'Hvor lett eller vanskelig synes du det er å reise til og fra sentrum' med bosted (kun Molde). Blant de som bor sentralt er det en høyere andel som svarte at det er svært lett å komme seg til sentrum enn blant de som ikke bor sentralt. Dette tilsvarer det vi finner i undersøkelsene fra de andre byene (Hagen, 2024).

Figur 3.13: Krysstabulering av svar på spørsmålet 'Hvor lett eller vanskelig synes du det er å reise til og fra sentrum på denne tiden av året' og respondentens bosted. Kun Molde.

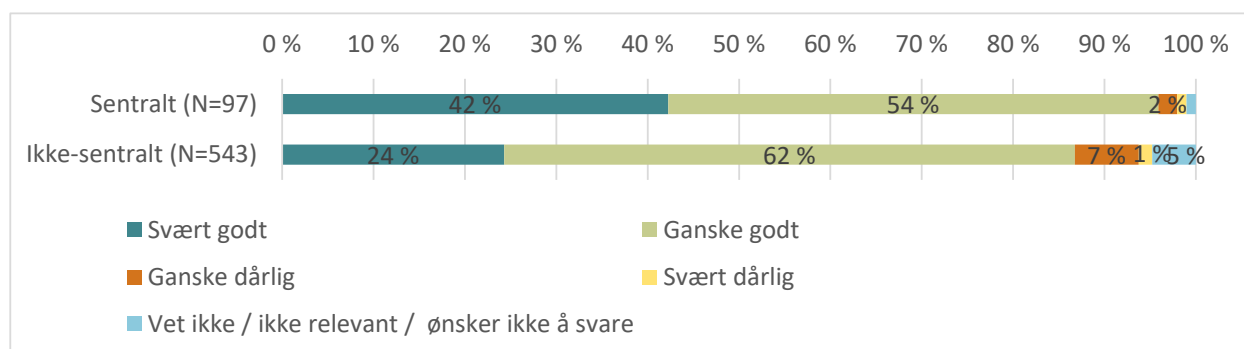
3.5 Hvor godt man liker seg i sentrum

Vi spurte respondentene hvor godt eller dårlig de liker å være i sentrum på denne tiden av året. Stort sett liker respondentene seg godt eller svært godt i sentrum, selv om det er variasjoner mellom byene. Det er ingen vesentlige forskjeller mellom hvordan respondentene i Molde svarer sammenlignet med de andre byene.

Figur 3.14: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvor godt eller dårlig liker du å være i sentrum på denne tiden av året?'.

I figuren nedenfor har vi krysstabulert respondentenes svar på spørsmålet 'Hvor godt eller dårlig liker du å være i sentrum på denne tiden av året' med bosted (kun Molde). Blant de som bor sentralt er det en høyere andel som svarte at de liker svært godt å være i sentrum enn blant de som ikke bor sentralt. Dette tilsvarer det vi finner i undersøkelsene fra de andre byene (Hagen, 2024).

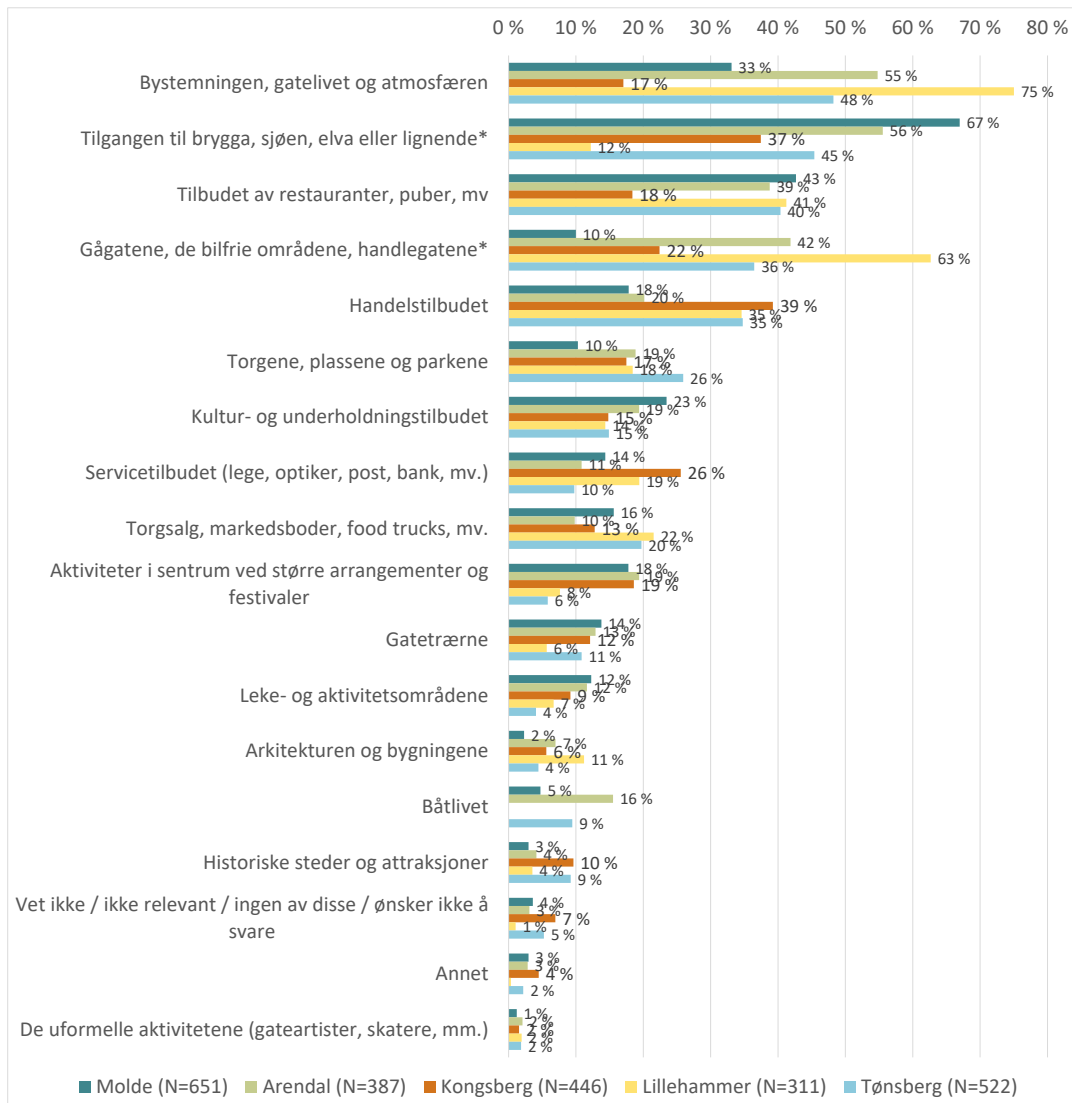
Figur 3.15: Krysstabulering av svar på spørsmålet 'Hvor godt eller dårlig liker du å være i sentrum på denne tiden av året?' og respondentens bosted. Kun Molde.

3.6 Hva man setter pris på i sentrum

Vi spurte hva respondentene setter pris på i sentrum. De kunne velge inntil fire alternativer. Merk at noen av alternativene har blitt tilpasset til lokal kontekst. Disse er merket med * i figuren. Alternativet 'Båtlivet' ble kun stilt i Molde, Arendal og Tønsberg.

Basert på gjennomsnittet for de fem byene er det høyest andel respondenter som setter pris på 'Bystemningen, gatelivet og atmosfæren' (49 %), etterfulgt av 'Tilgangen til brygga, sjøen, elva eller lignende*' og 'Tilbudet av restauranter, puber, mv.' (35 %).

I Molde er det alternativet 'Tilgangen til brygga, sjøen, elva eller lignende*' flest respondenter (67 %) har svart at de setter pris på, og en høyere andel velger dette alternativet i Molde enn i de andre byene. Alternativet ble i Molde omtalt som 'Tilgangen til Sjøfronten og kaiene'. Sjøfronten er Moldes havnepromenade som ble ferdigstilt i perioden 2020-2024, med nye kaiareal, leke- og treningsområder, sjøbad med mer. At Sjøfronten bidrar positivt til opplevelsen av Molde sentrum gjenspeiles også i de åpne kommentarene. Sammenlignet med de andre byene har Molde en lav score på alternativet 'Gågatene, de bilfrie områdene og handelsgatene*'. Dette alternativet ble i spørreundersøkelsen spesifisert til å omhandle handelsgatene, da det ikke er gågate i Molde. I åpne svar til spørreundersøkelsen er det flere som kommenterer at Storgata i Molde burde vært gågate.

Figur 3.16: Svarfordeling på spørsmålet 'Hva setter du mest pris på ved sentrum? Du kan velge inntil fire (4) alternativer.' Alternativene merket med * er tilpasset til lokal kontekst.

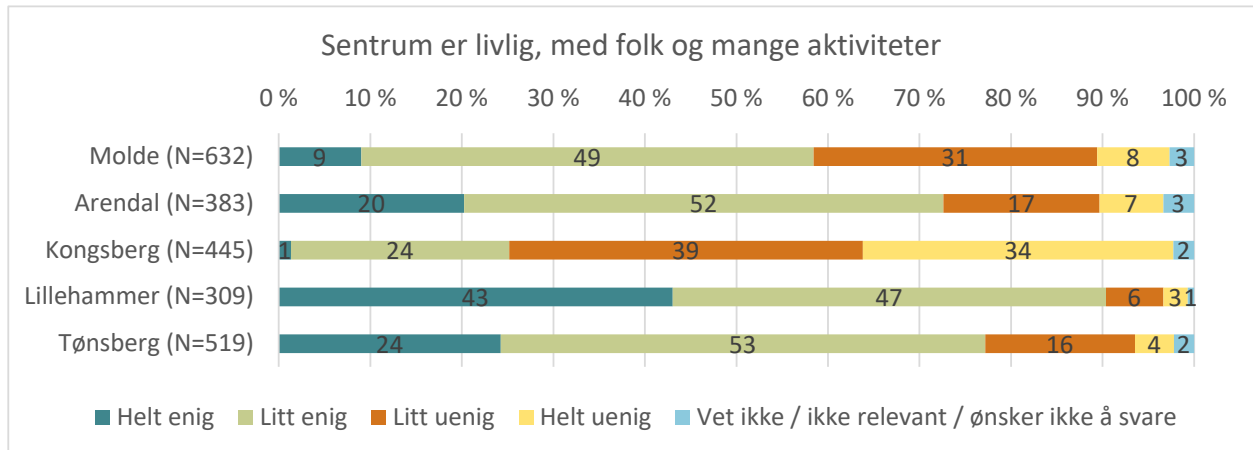
Figur 3.17: 'Tilgangen til Sjøfronten og kaiene' er viktig for mange av respondentene. Foto: Molde kommune.

3.7 Påstander

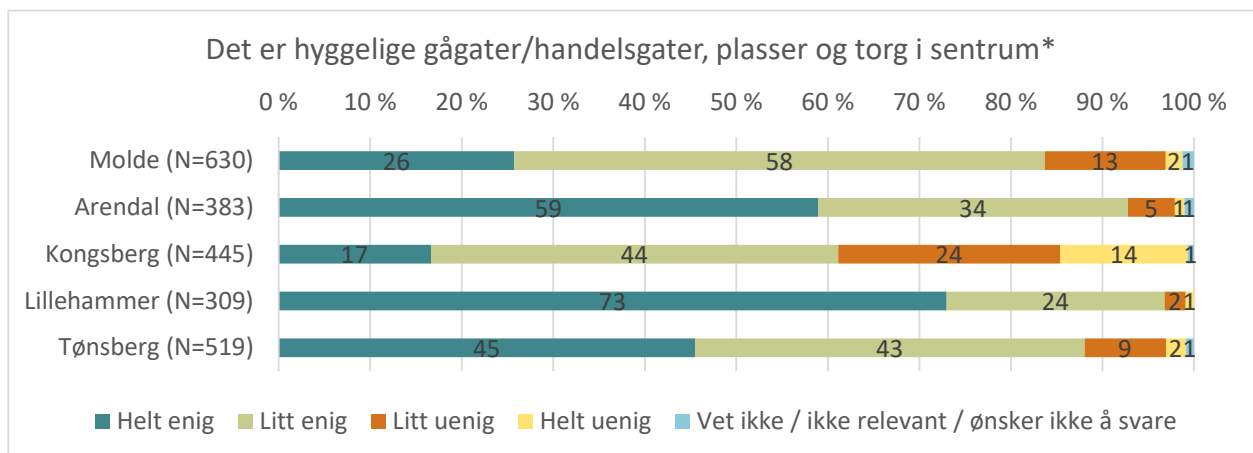
I spørreundersøkelsene ba vi respondentene om å ta stilling til en rekke ulike påstander om sentrum, og om å gå, sykle eller kjøre bil der.

3.7.1 Påstander om sentrum

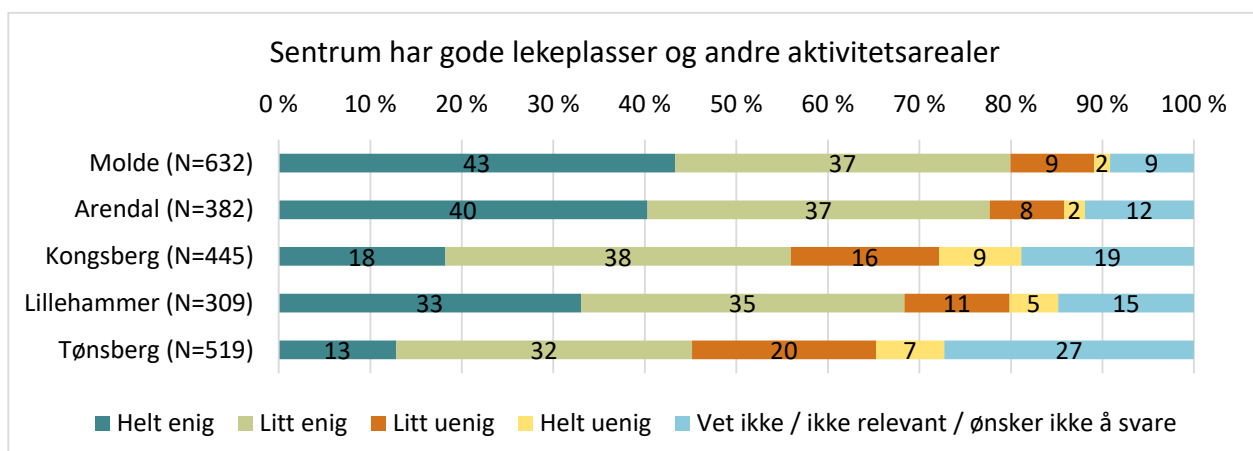
Det ble framsatt 12 ulike påstander om sentrum som omhandler byliv og aktiviteter, om det er hyggelig å være der og om tilbudet der, slik det framkommer av figurene nedenfor. Sammenlignet med de andre byene er det ganske høye andeler respondenter i Molde som er enig i påstandene 'Sentrum har gode lekeplasser og andre aktivitetsarealer' og 'Det er mange nok benker og lignende i sentrum'. På påstandene 'Sentrum er livlig, med folk og mange aktiviteter', 'Det er hyggelige gågater/handelsgater, plasser og torg i sentrum' (merk at i Molde ble påstanden formulert som 'Det er hyggelige handelsgater, plasser og torg i sentrum', mens i de andre byene ble den formulert 'Det er hyggelige gågater, plasser og torg i sentrum') og 'Butikktilbudet i sentrum er variert og attraktivt' har Molde blant de lavere andelene respondenter som er enig.

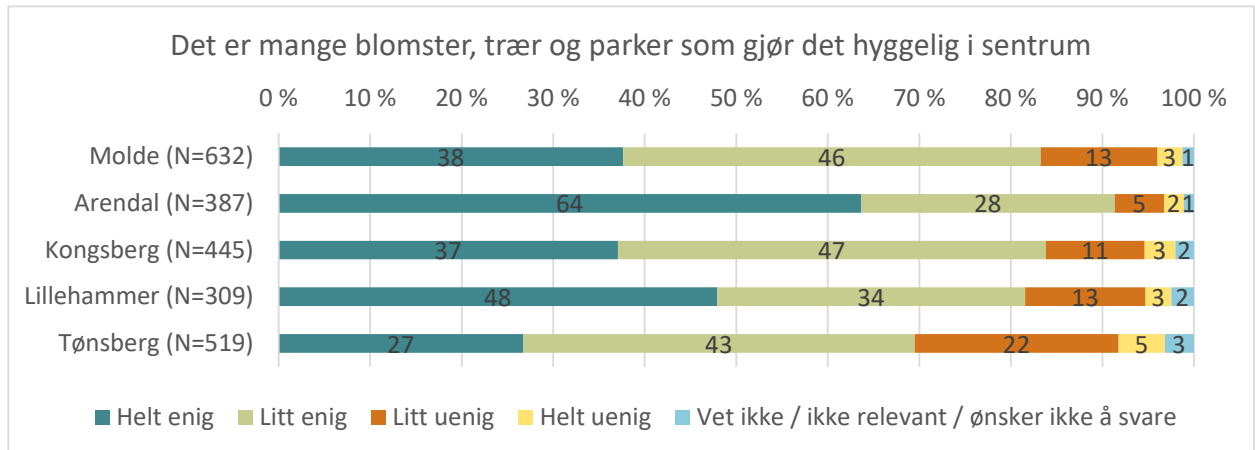
Figur 3.18: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om sentrum? Sentrum er livlig, med folk og mange aktiviteter'.

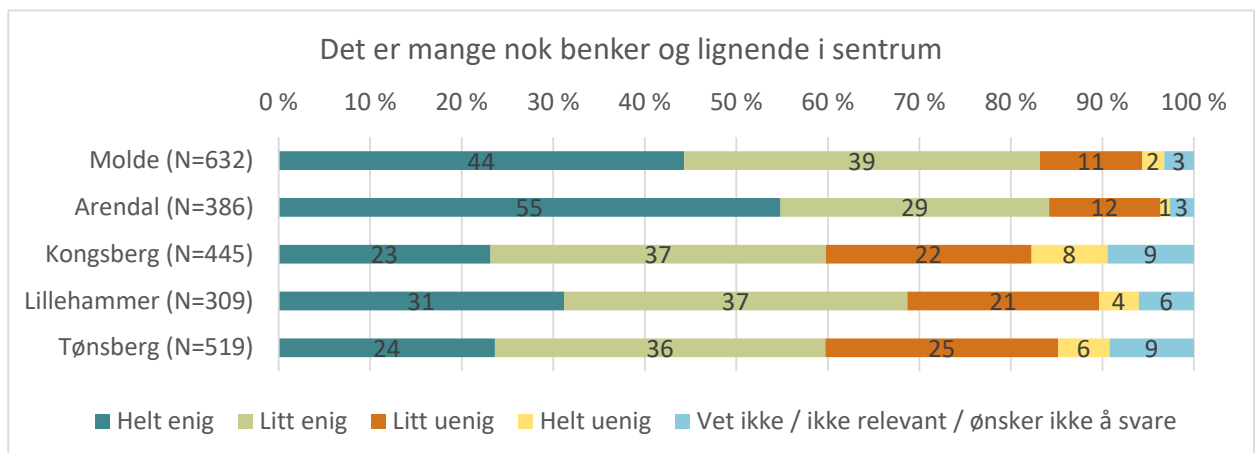
Figur 3.19: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om sentrum? Det er hyggelige gågater/handelsgater, plasser og torg i sentrum'. Merk at i Molde ble påstanden formulert slik: Det er hyggelige handelsgater, plasser og torg i sentrum, mens det i de andre byene ble formulert 'Det er hyggelige gågater, plasser og torg i sentrum'.

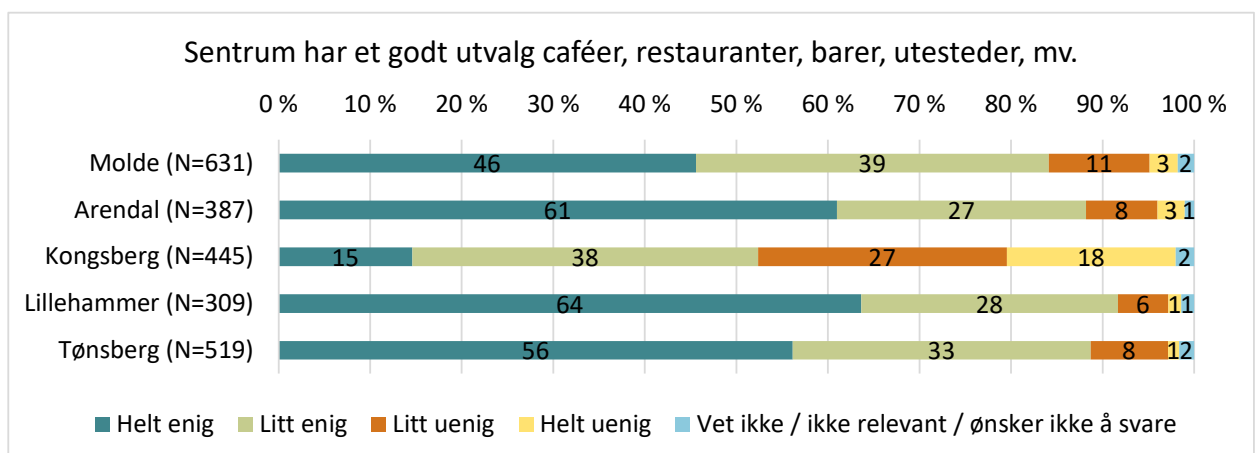
Figur 3.20: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om sentrum? Sentrum har gode lekeplasser og andre aktivitetsarealer'.

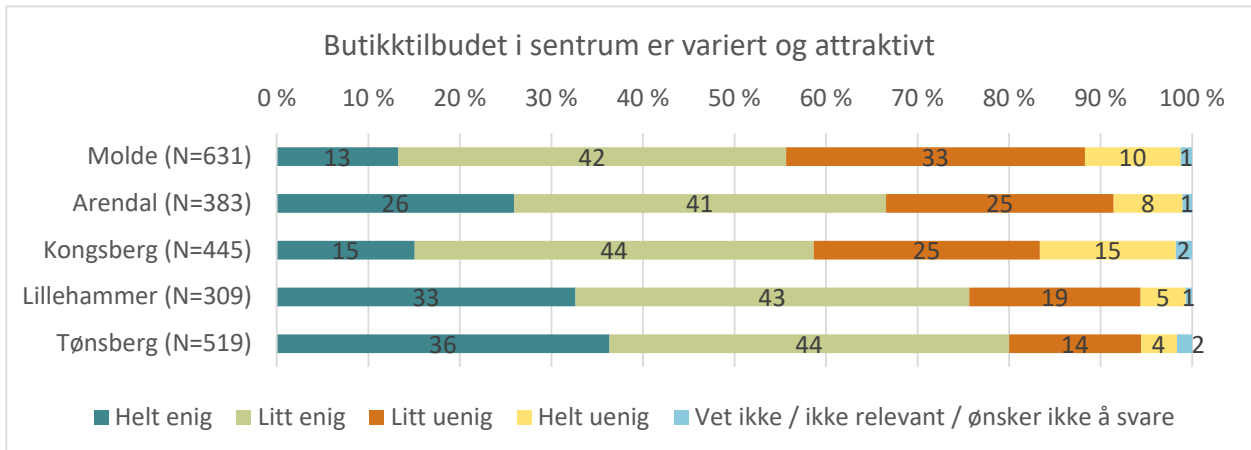
Figur 3.21: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om sentrum? Det er mange blomster, trær og parker som gjør det hyggelig i sentrum'.

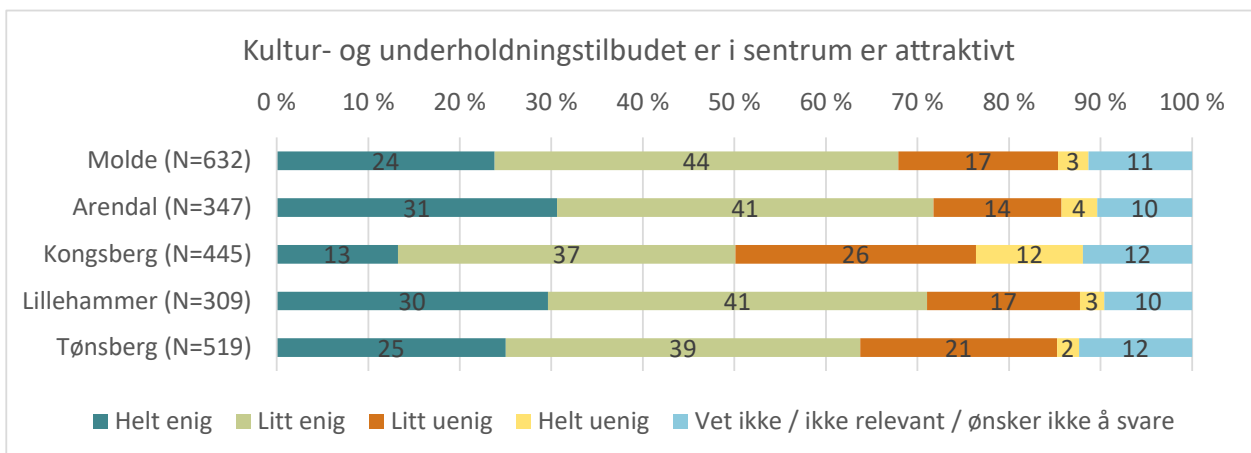
Figur 3.22: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om sentrum? Det er mange nok benker og lignende i sentrum'.

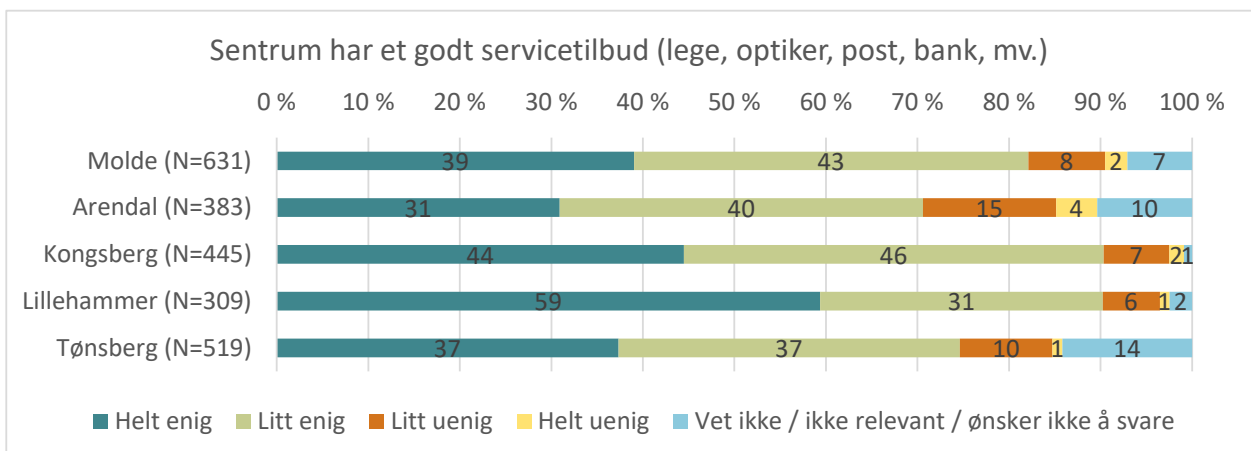
Figur 3.23: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om sentrum? Sentrum har et godt utvalg caféer, restauranter, barer, utesteder, mv.'.

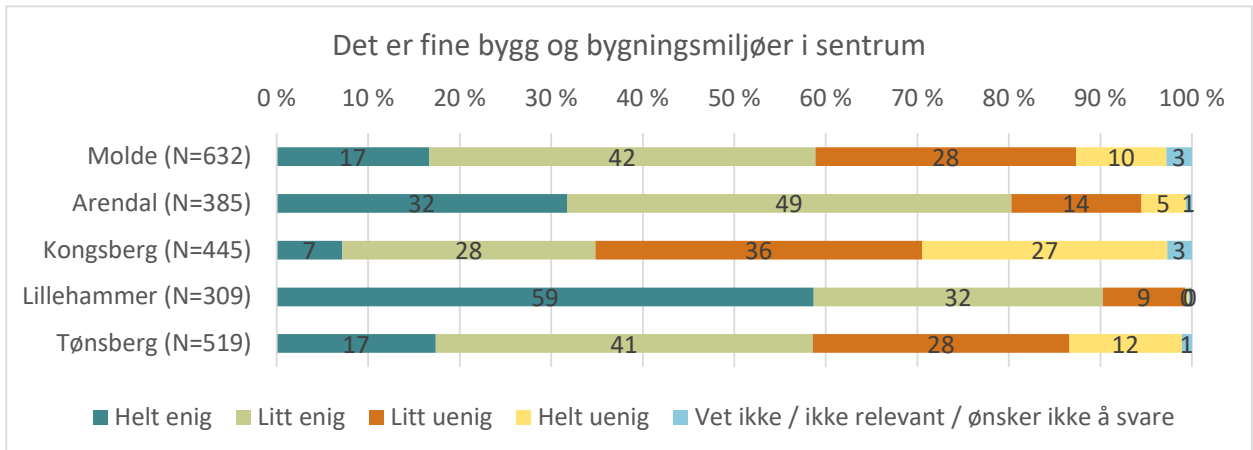
Figur 3.24: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om sentrum? Butikktilbudet i sentrum er variert og attraktivt'.

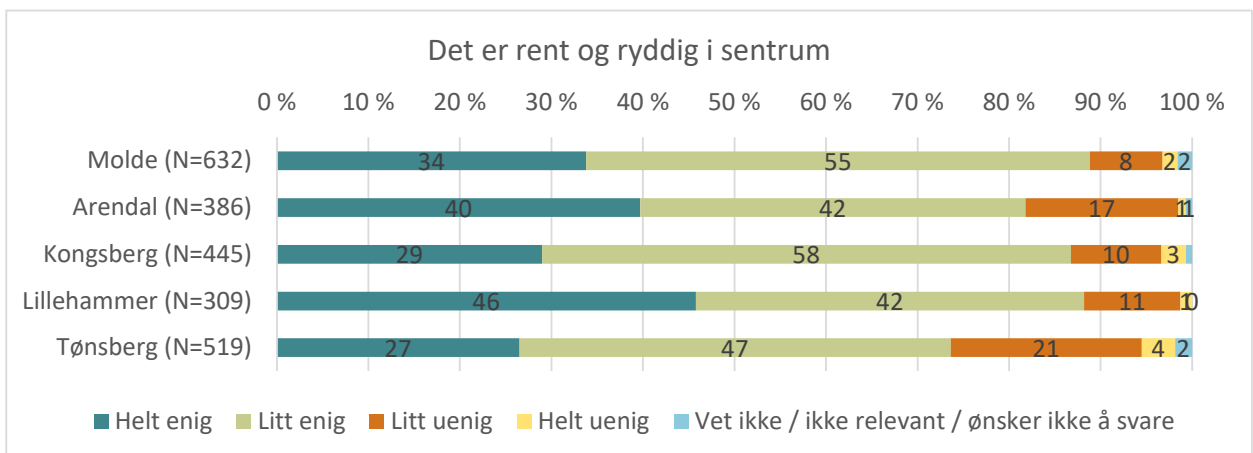
Figur 3.25: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om sentrum? Kultur- og underholdningstilbudet er i sentrum er attraktivt'.

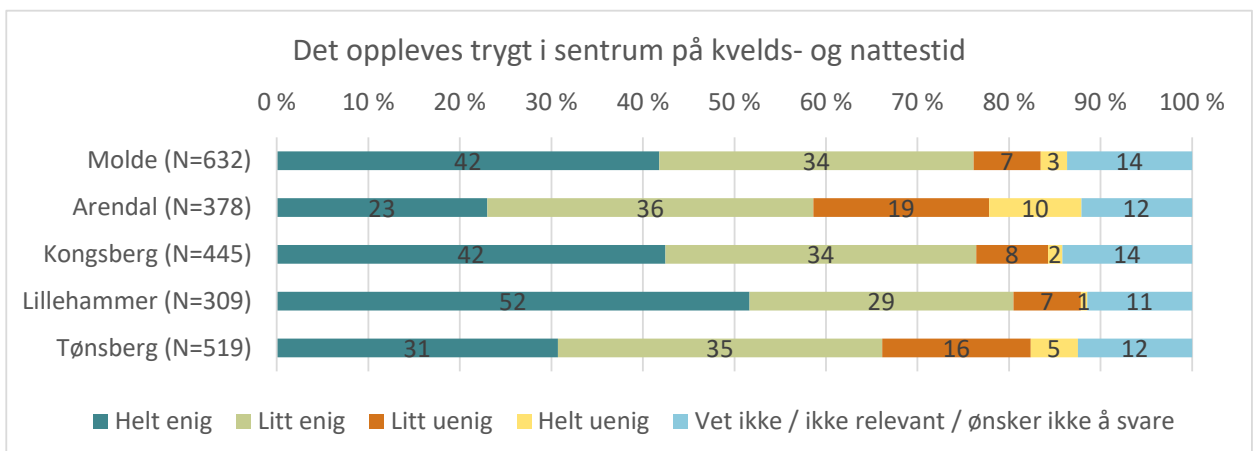
Figur 3.26: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om sentrum? Sentrum har et godt servicetilbud (lege, optiker, post, bank, mv.)'.

Figur 3.27: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om sentrum? Det er fine bygg og bygningsmiljøer i sentrum'.

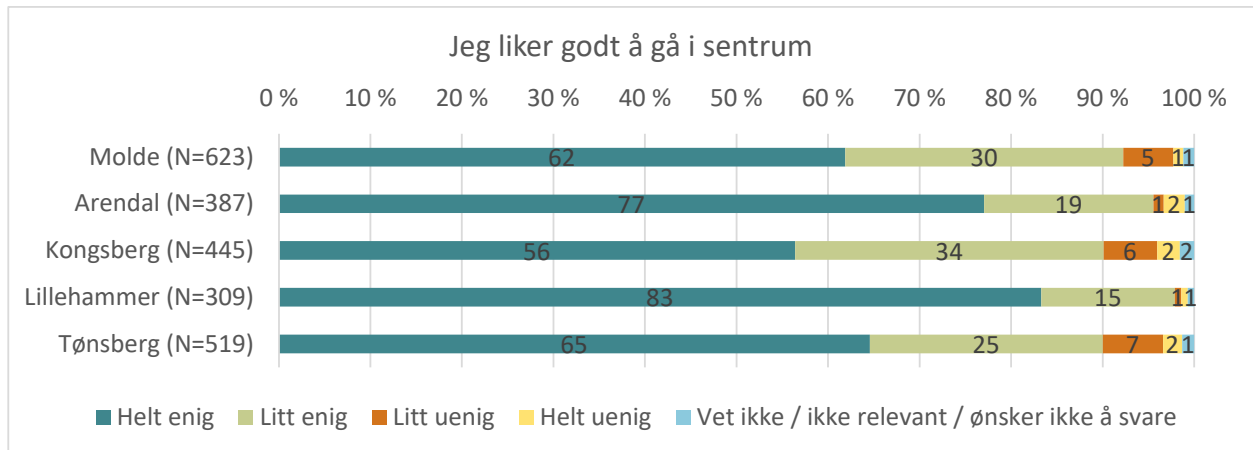
Figur 3.28: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om sentrum? Det er rent og ryddig i sentrum'.

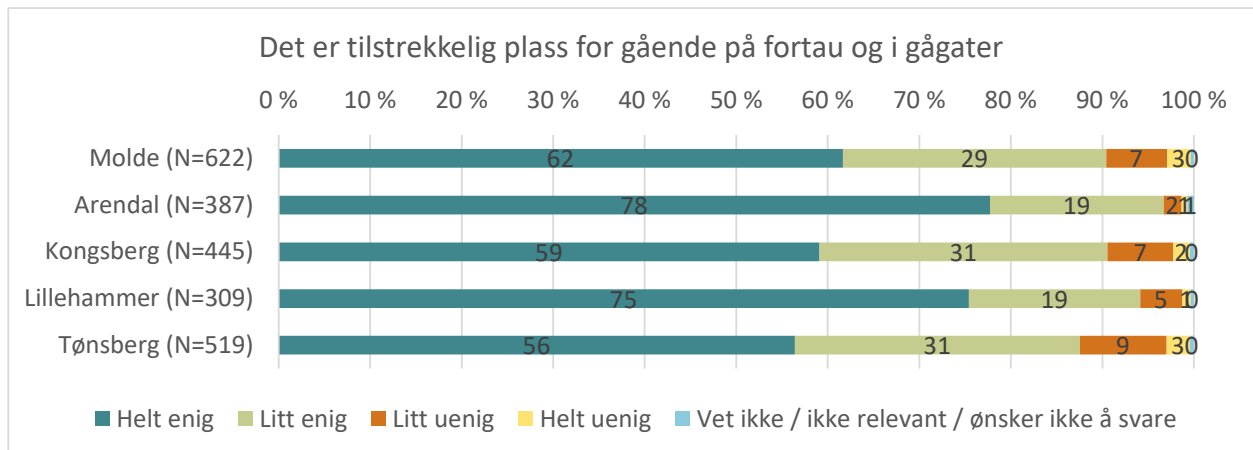
Figur 3.29: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om sentrum? Det oppleves trygt i sentrum på kvelds- og nattestid'.

3.7.2 Påstander om å gå i sentrum

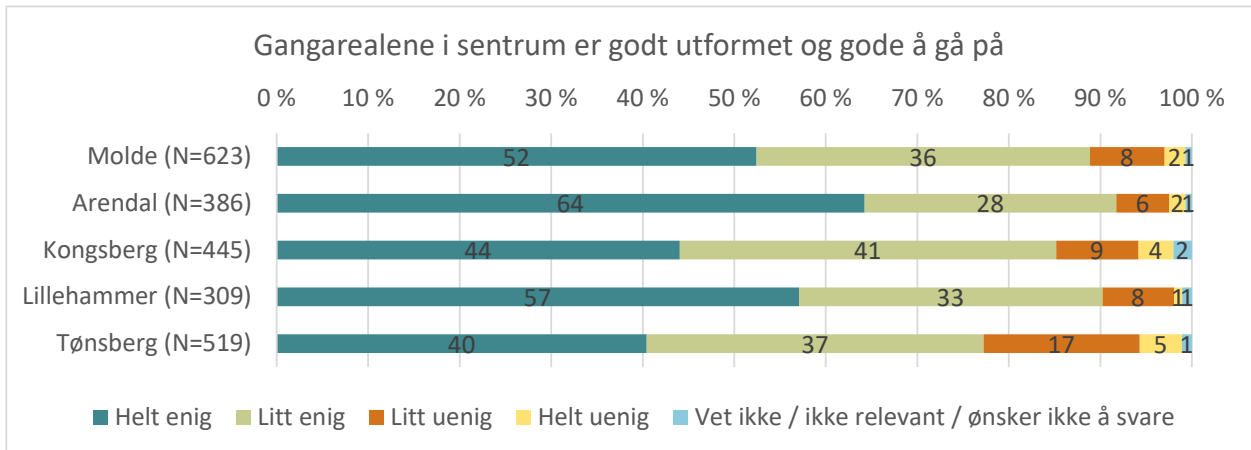
Det ble framsatt ni påstander om å gå i sentrum. Respondentene i Molde svarer ganske likt med respondentene i de andre byene. Molde, sammen med Tønsberg, skiller seg imidlertid litt ut fra de andre byene ved at en høyere andel respondenter svarer at de er helt eller litt enige i at 'Det er for mye biltrafikk i sentrum'. I Molde ble det også framsatt en påstand som ikke ble stilt i det andre byene, nemlig 'Det sykles for fort på fortau, torg og andre bilfrie områder i sentrum'.

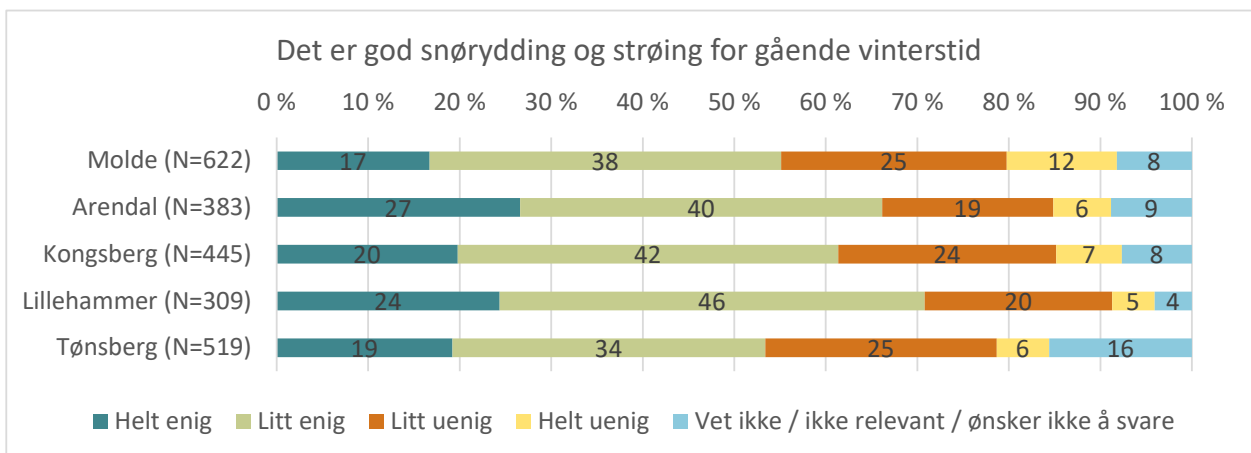
Figur 3.30: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å gå i sentrum? Jeg liker godt å gå i sentrum'.

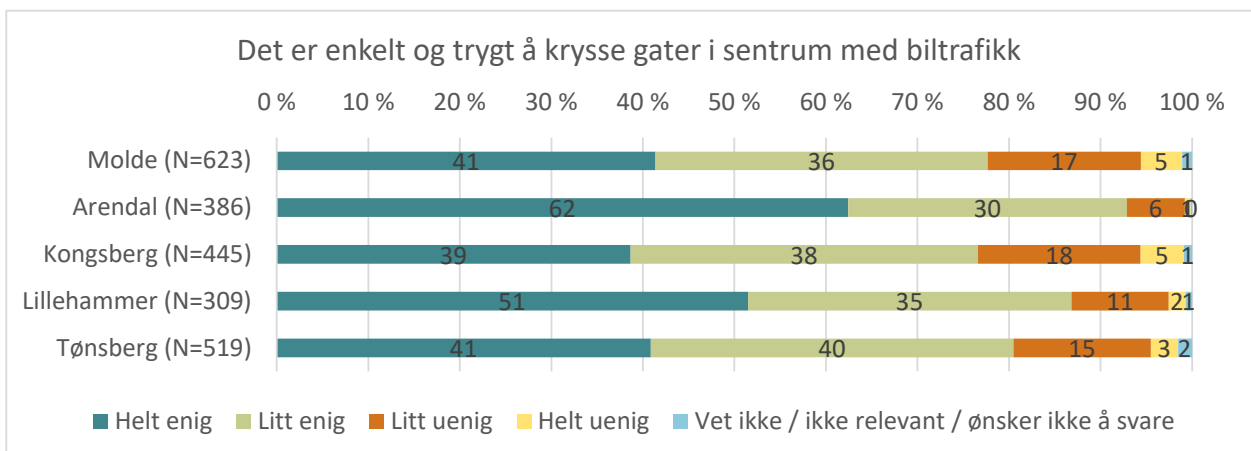
Figur 3.31: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å gå i sentrum? Det er tilstrekkelig plass for gående på fortau og i gågater'.

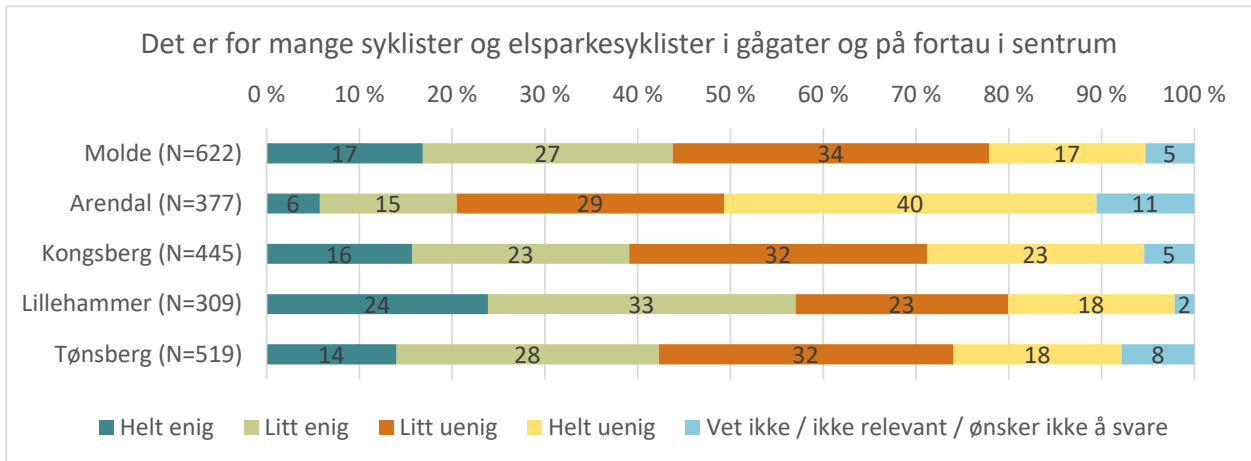
Figur 3.32: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å gå i sentrum? Gangarealene i sentrum er godt utformet og gode å gå på'.

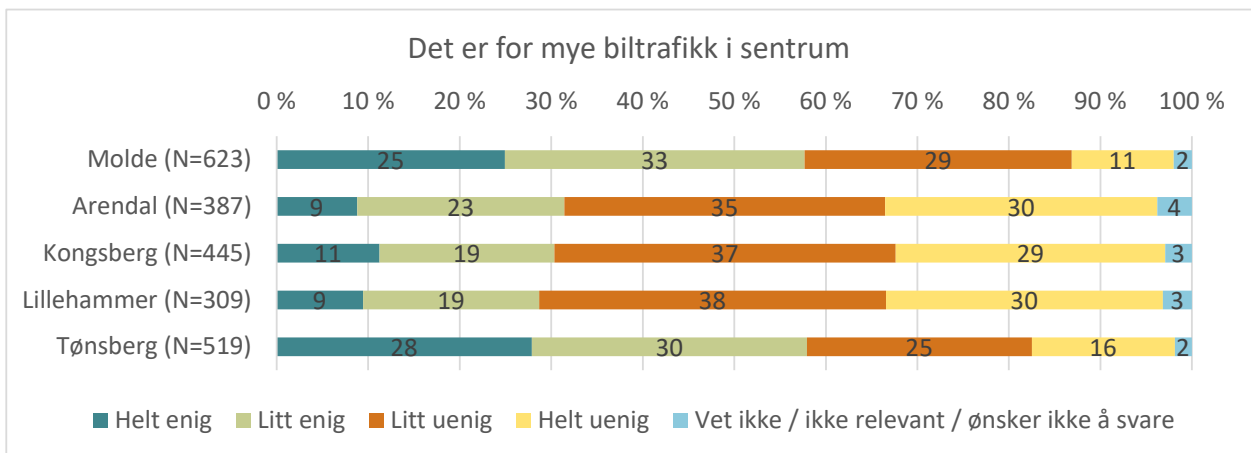
Figur 3.33: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å gå i sentrum? Det er god snørydding og strøing for gående vinterstid'.

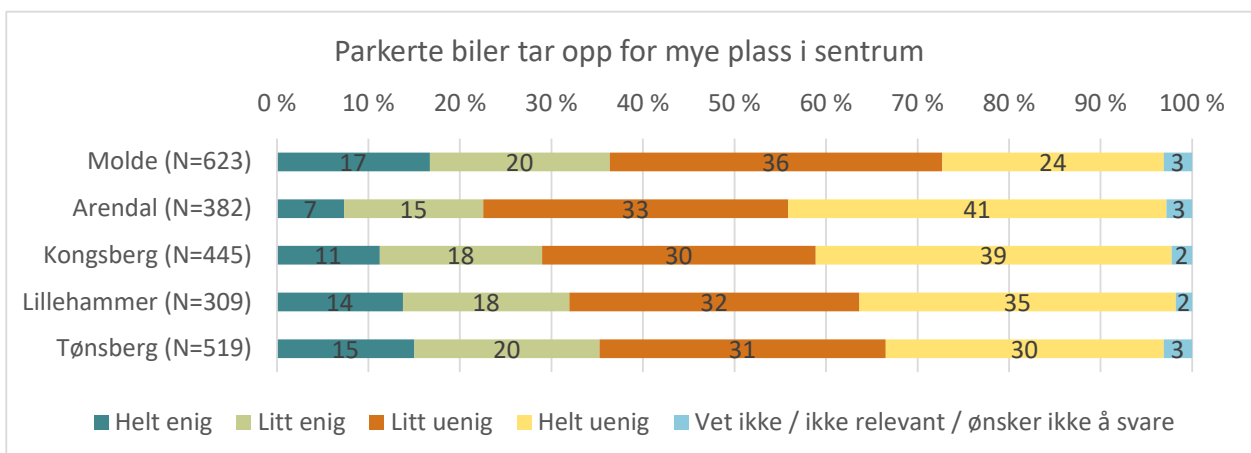
Figur 3.34: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å gå i sentrum? Det er enkelt og trygt å krysse gater i sentrum med biltrafikk'.

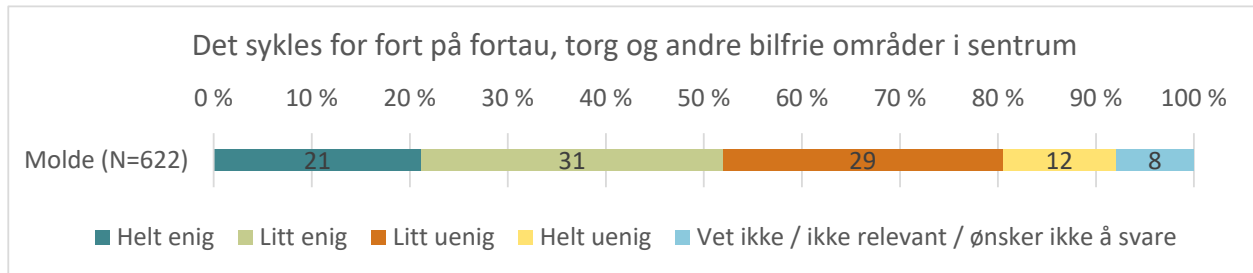
Figur 3.35: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å gå i sentrum? Det er for mange syklist og elsparkesyklist i gågater og på fortau i sentrum'.

Figur 3.36: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å gå i sentrum? Det er for mye biltrafikk i sentrum'.

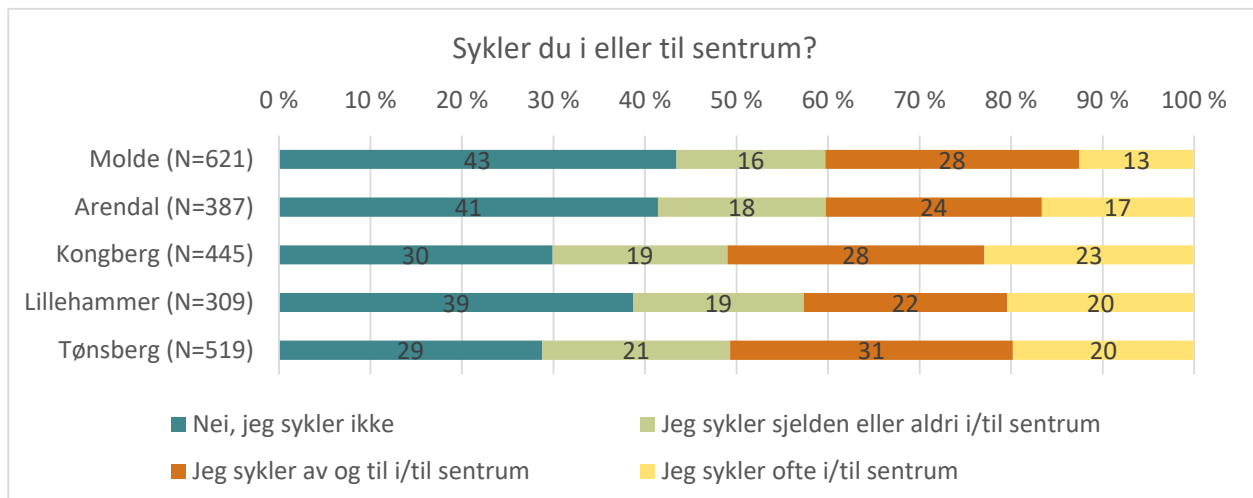
Figur 3.37: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å gå i sentrum? Parkerte biler tar opp for mye plass i sentrum'.

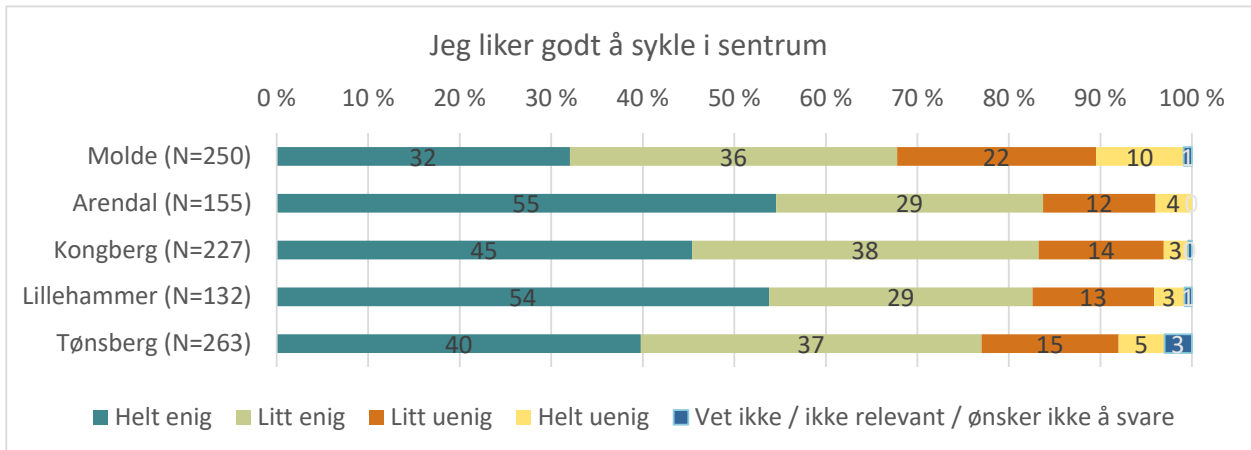
Figur 3.38: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å gå i sentrum? Det sykles for fort på fortau, torg og andre bilfrie områder i sentrum. Spørsmålet ble kun stilt i Molde.

3.7.3 Påstander om å sykle i og til sentrum

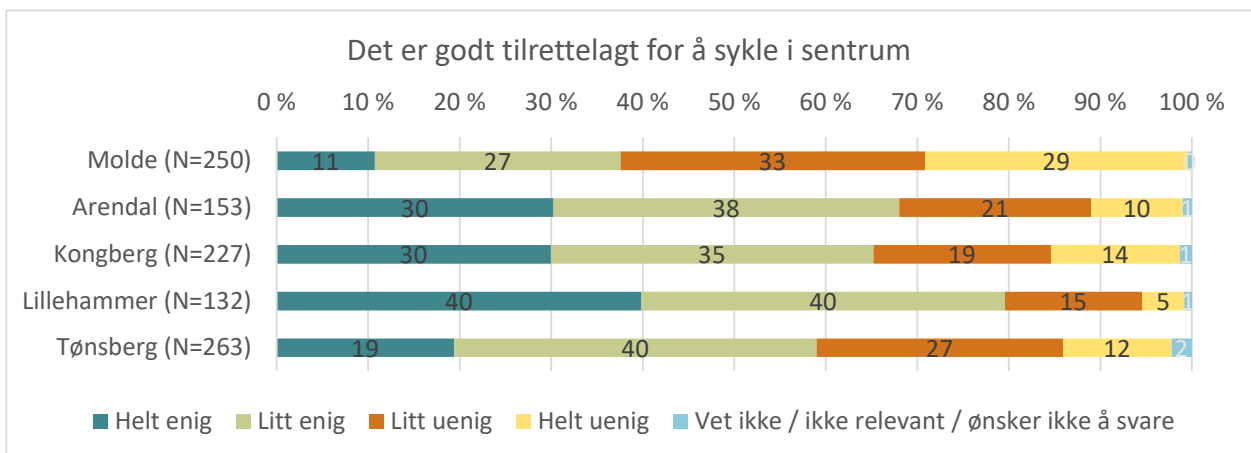
Respondentene ble spurt om de sykler i eller til sentrum. De som svarte 'Jeg sykler av og til i/til sentrum' eller 'Jeg sykler ofte i/til sentrum' ble også stilt sju påstander om å sykle i eller til sentrum. Sammenlignet med de andre byene har en lavere andel av respondentene i Molde svart at de er enige i påstandene 'Jeg liker godt å sykle i sentrum', 'Det er godt tilrettelagt for å sykle i sentrum', 'Det oppleves trygt å sykle i sentrum' og 'Det er god snørydding og strøing for syklistene vinterstid'. På de andre påstandene om å sykle i eller til sentrum er det liten forskjell mellom Molde og de andre byene (gjelder parkering og konflikter med andre trafikanter).

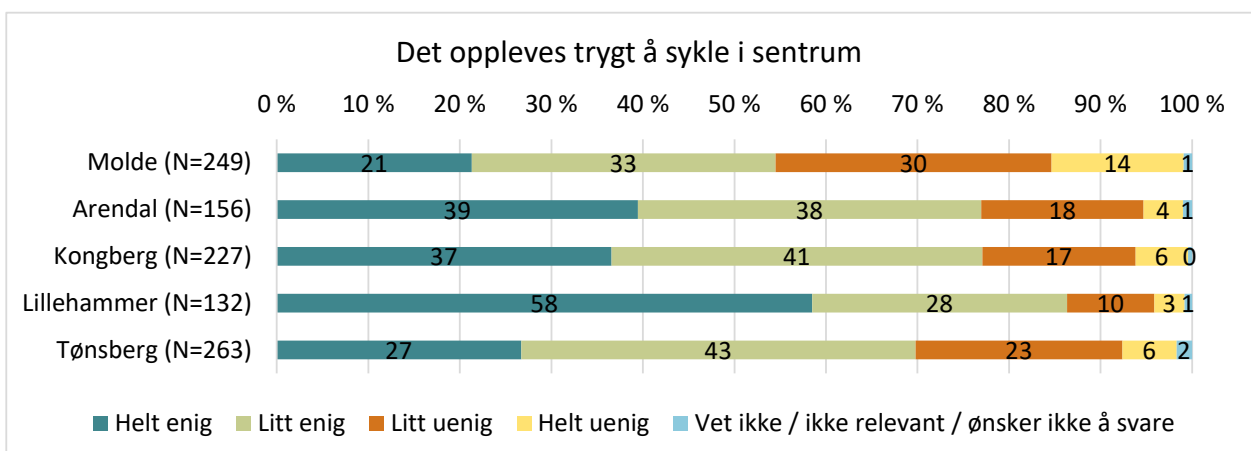
Figur 3.39: Svarfordeling på spørsmålet 'Sykler du i eller til sentrum?'

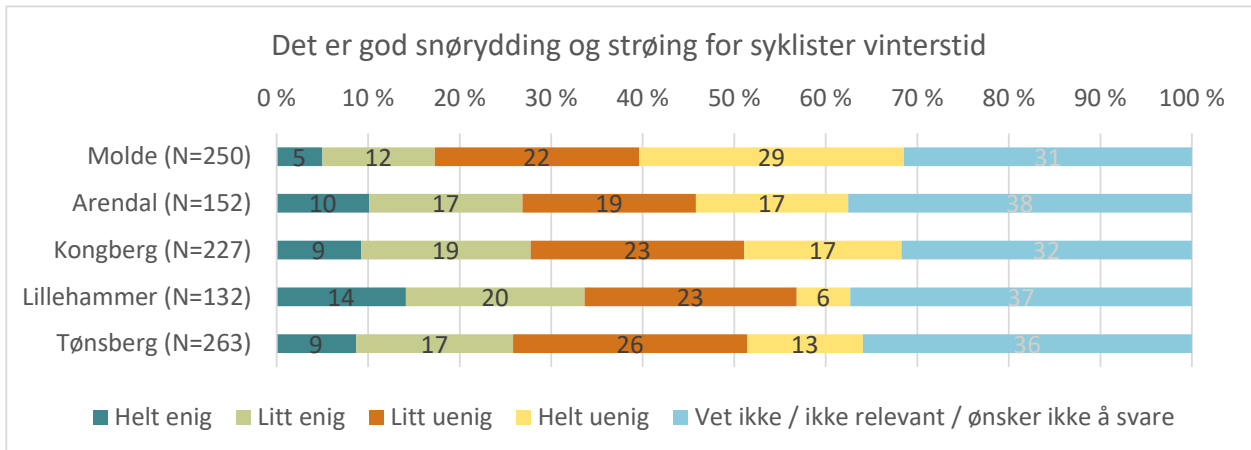
Figur 3.40: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å sykle i sentrum? Jeg liker godt å sykle i sentrum'.

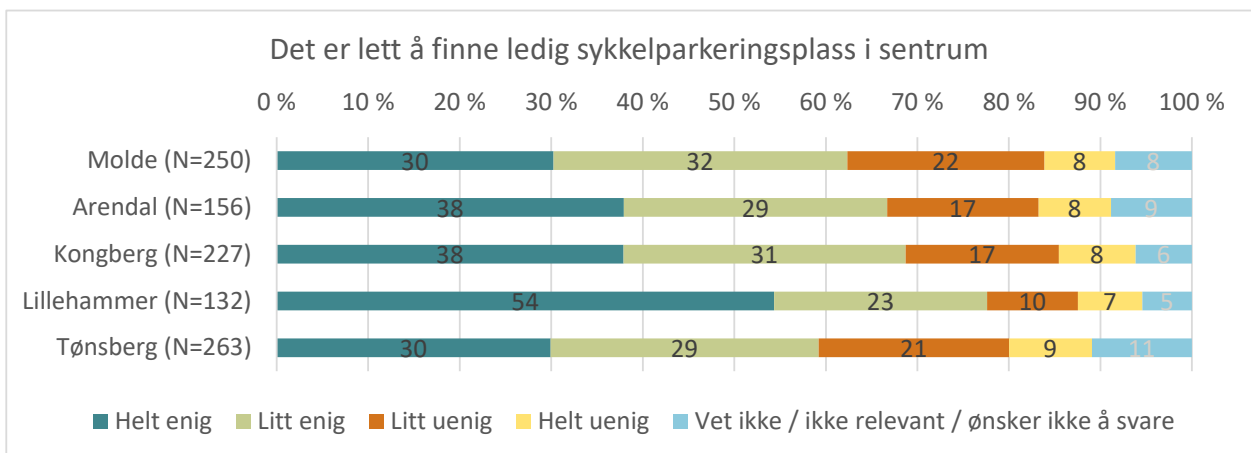
Figur 3.41: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å sykle i sentrum? Det er godt tilrettelagt for å sykle i sentrum'.

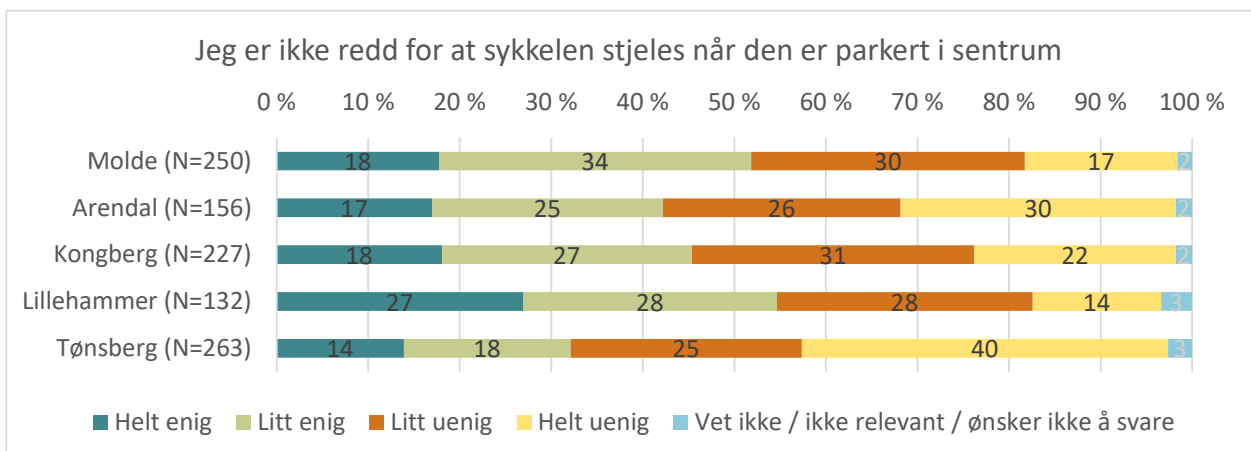
Figur 3.42: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å sykle i sentrum? Det oppleves trygt å sykle i sentrum'.

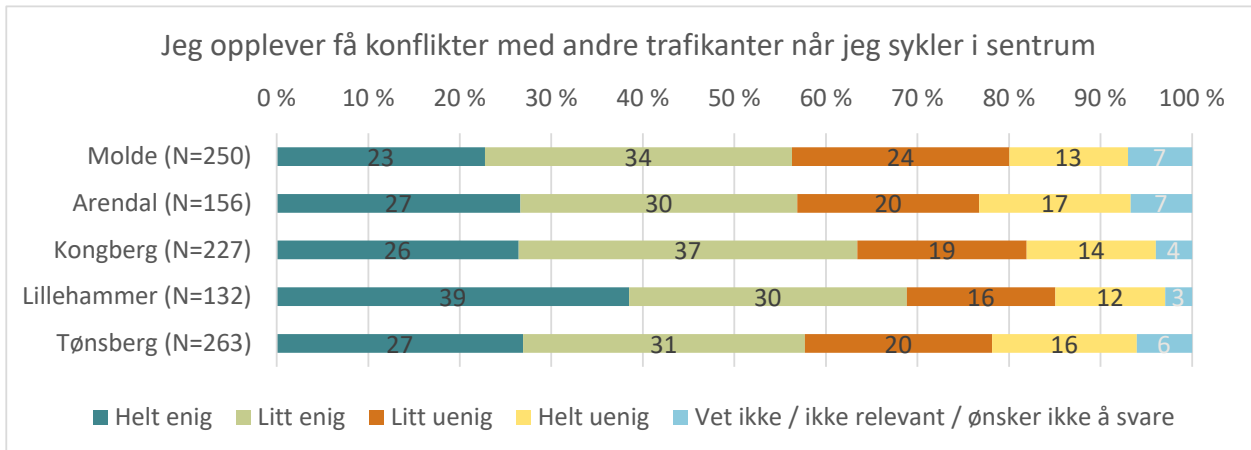
Figur 3.43: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å sykle i sentrum? Det er god snørydding og strøing for syklist vinterstid'.

Figur 3.44: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å sykle i sentrum? Det er lett å finne ledig sykkelparkeringsplass i sentrum'.

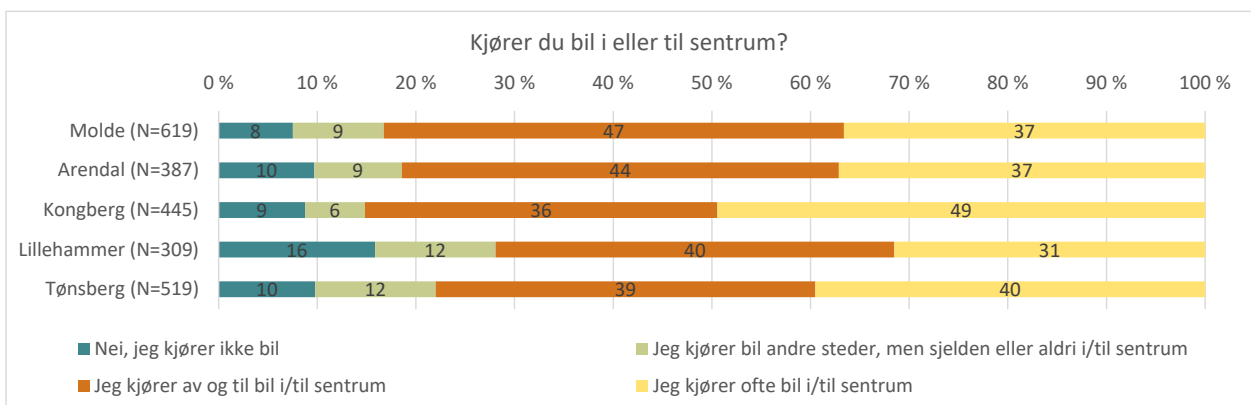
Figur 3.45: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å sykle i sentrum? Jeg er ikke redd for at sykkelstjales når den er parkert i sentrum'.

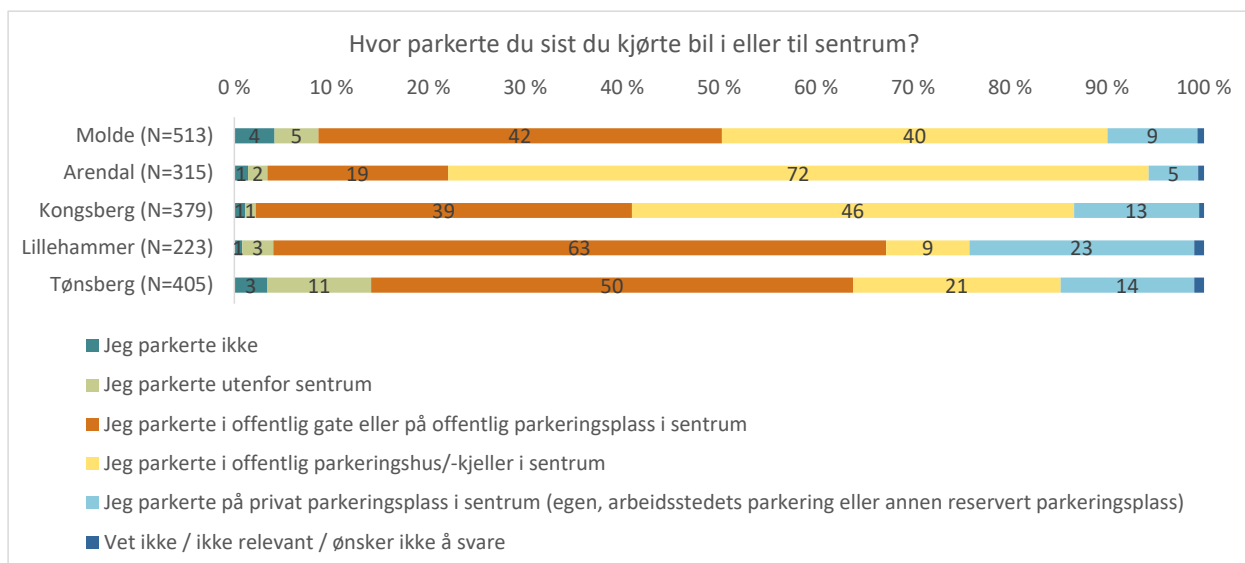
Figur 3.46: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å sykle i sentrum? Jeg opplever få konflikter med andre trafikanter når jeg sykler i sentrum'.

3.7.4 Påstander om å kjøre bil og å parkere i sentrum

Respondentene ble spurt om de kjører bil i eller til sentrum. De som svarte 'Jeg kjører av og til bil i/til sentrum' eller 'Jeg kjører ofte bil i/til sentrum' ble også spurt om hvor de parkerte og hvor lang tid de brukte på å finne et sted å parkere (kun Molde).

Figur 3.47: Svarfordeling på spørsmålet 'Kjører du bil i eller til sentrum?'.

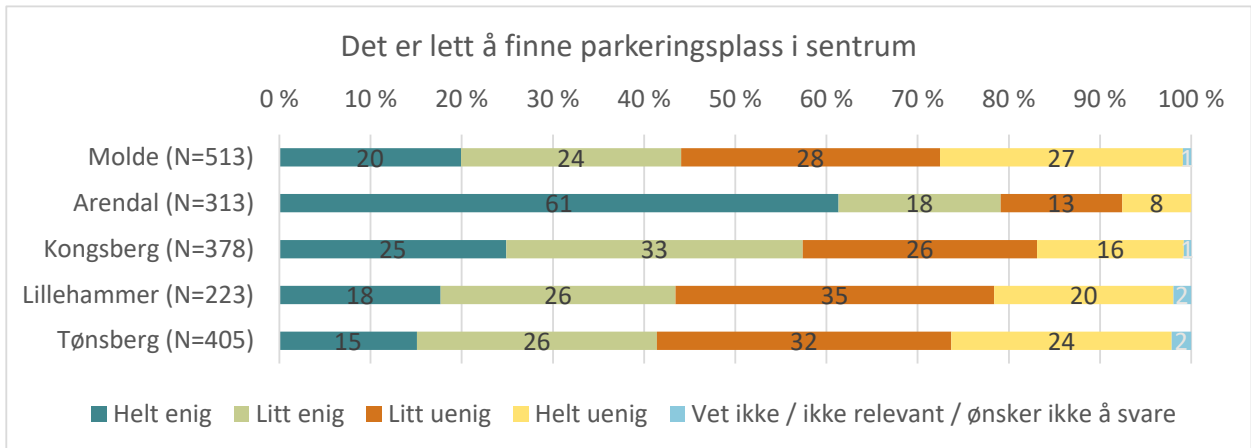
Figur 3.48: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvor parkerte du sist du kjørte bil i sentrum?'.

I Molde fikk de respondentene som hadde parkert i sentrum også spørsmål om hvor lang tid de brukte på å finne et sted å parkere, sist de kjørte bil dit og parkerte der. De ble bedt om å oppgi tid i minutter, og det var mulig å oppgi maks 60 minutter. Angitt tid variere fra 0 til 60 minutter. 283 respondenter svarte på spørsmålet. Av disse brukte 71 % mellom 0-5 minutter på å finne et sted å parkere, 81 % av respondentene brukte under 10 minutter på å parkere. Til tross for at en høy andel av respondentene oppga relativ kort tid på å finne et sted å parkere, så er det 55 % av respondentene som svarer at de er litt eller helt uenig i at det er lett å finne parkeringsplass i sentrum (figur 3.49).

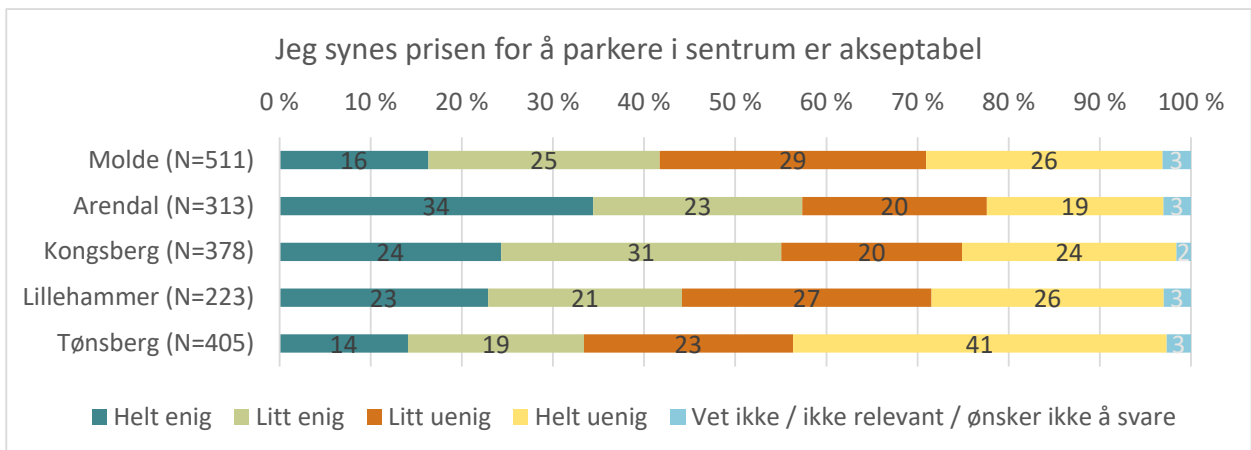
Tabell 3.2: Tid brukt på å finne et sted å parkere.

Antall minutter	Antall respondenter	Prosentandel
0-5 min	202	71 %
6-10 min	28	10 %
11-15 min	15	5 %
16-20 min	10	4 %
21-30 min	10	4 %
30-60 min	29	7 %
Totalt	284	100 %

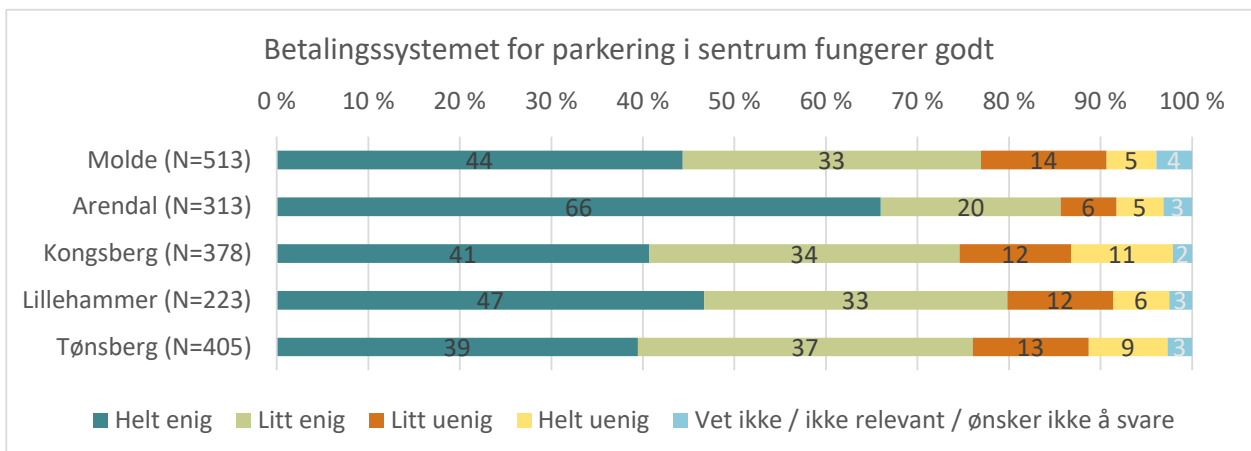
Respondentene som svarte at de kjører bil i/til sentrum ofte eller av og til fikk svare på sju påstander om å kjøre bil og parkere i sentrum. Det er en del variasjon mellom svarene i de ulike byene, slik det framkommer av de neste figurene.

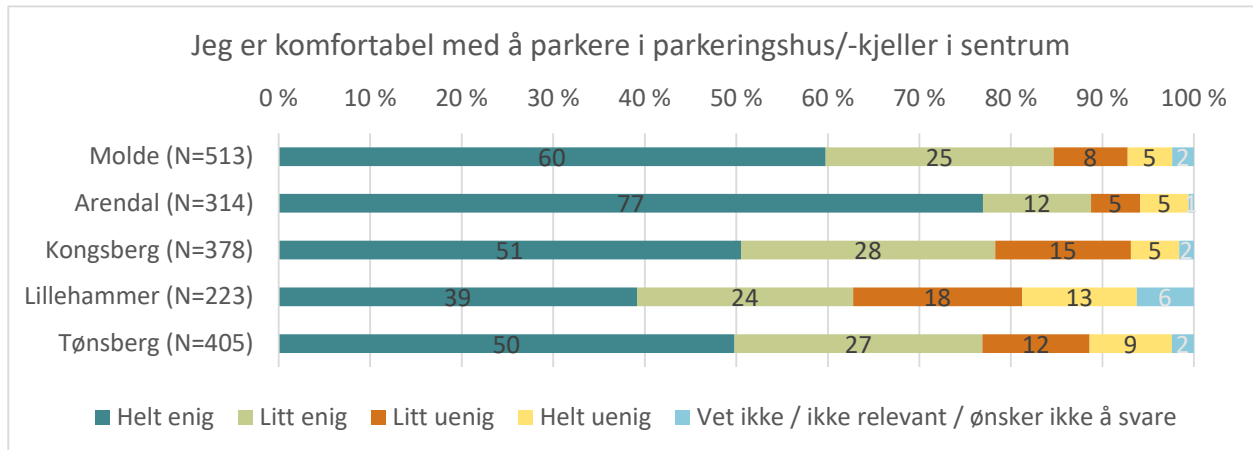
Figur 3.49: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å kjøre bil i sentrum? Det er lett å finne parkeringsplass i sentrum'.

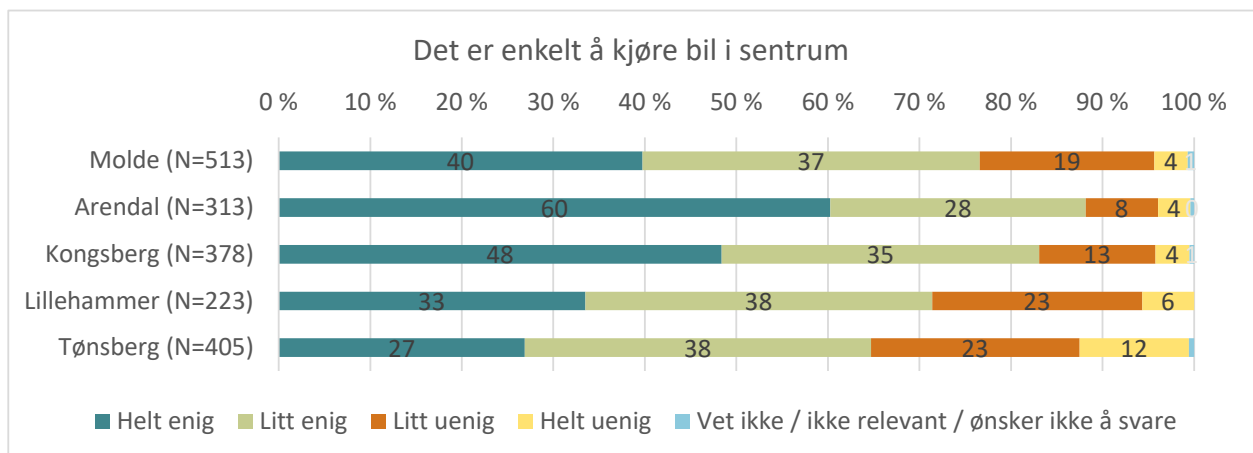
Figur 3.50: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å kjøre bil i sentrum? Jeg synes prisen for å parkere i sentrum er akseptabel'.

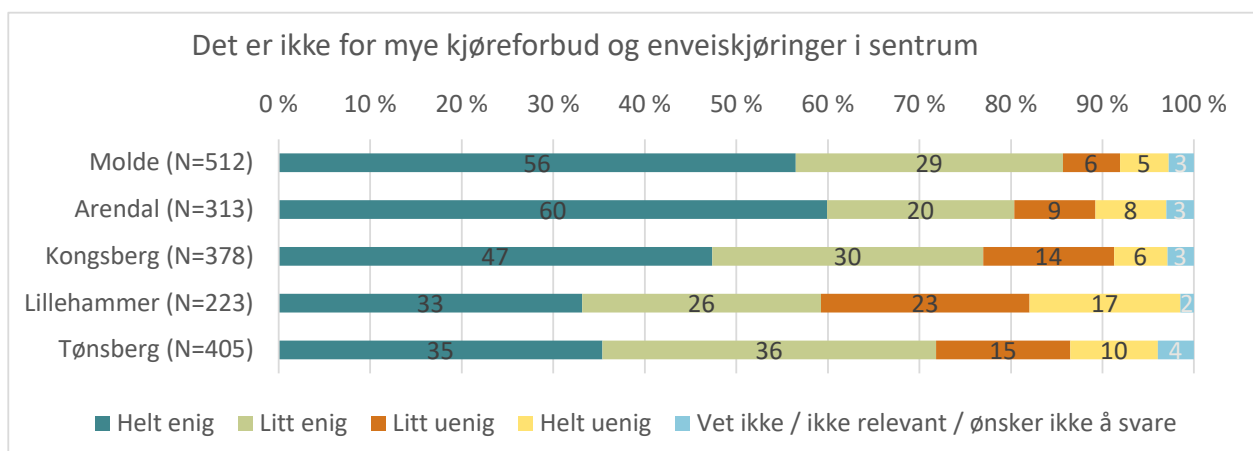
Figur 3.51: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å kjøre bil i sentrum? Betalingsystemet for parkering i sentrum fungerer godt'.

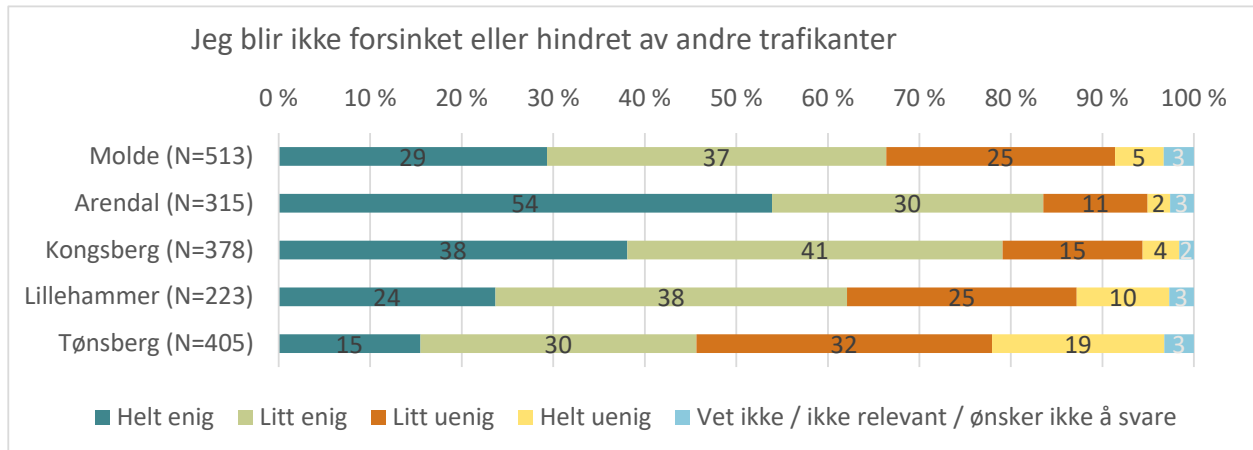
Figur 3.52: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å kjøre bil i sentrum? Jeg er komfortabel med å parkere i parkeringshus/-kjeller i sentrum'.

Figur 3.53: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å kjøre bil i sentrum? Det er enkelt å kjøre bil i sentrum'.

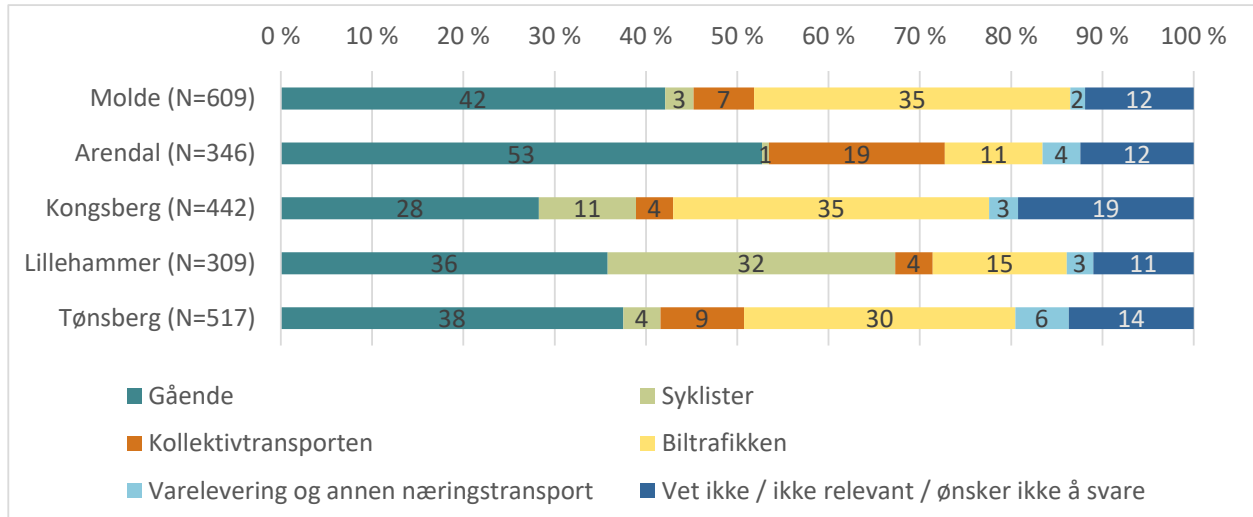
Figur 3.54: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å kjøre bil i sentrum? Det er ikke for mye kjøreforbud og enveiskjøringer i sentrum'.

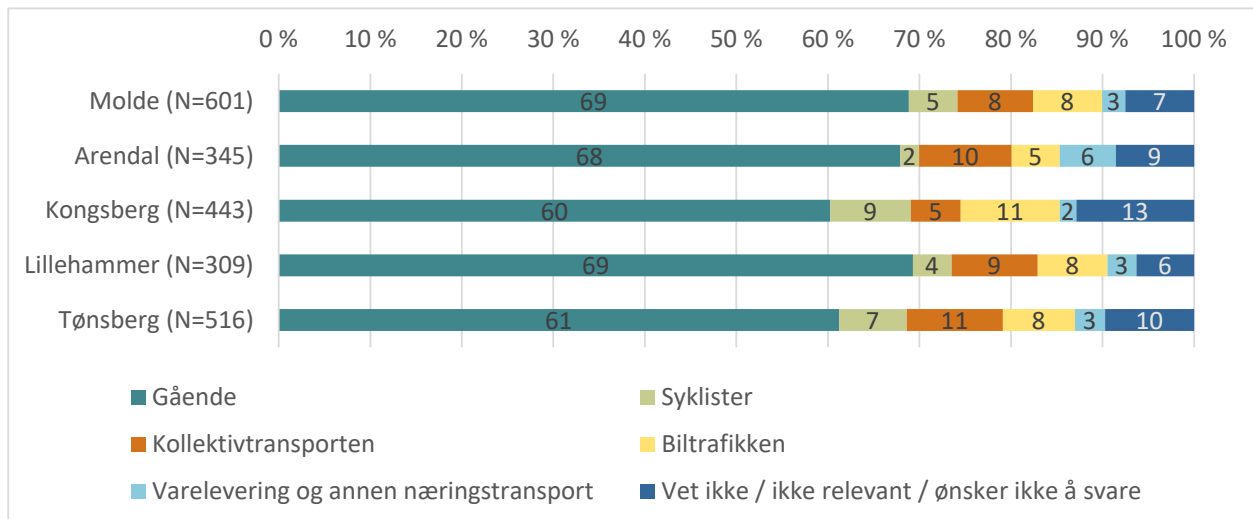
Figur 3.55: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan vurderer du følgende påstander om å kjøre bil i sentrum? Jeg blir ikke forsinket eller hindret av andre trafikanter'.

3.8 Prioritering av trafikanter

Respondentene ble spurt om hvilke trafikanter de mener blir prioritert høyest i sentrum i dagens situasjon og hvem som bør prioriteres høyest i framtiden. Det er tydelig at respondentene mener at fotgjengere bør prioriteres høyere i framtiden enn de gjør i dagens situasjon og at biltrafikken bør prioriteres lavere. I Molde mener for eksempel 42 % at de gående prioriteres høyest i sentrumsgatene i dagens situasjon, mens 69 % mener at gående bør prioriteres høyest i disse gatene i framtiden. Det er 35 % som mener at biltrafikken prioriteres høyest i dag og 8 % som mener biltrafikken bør prioriteres høyest i framtiden.

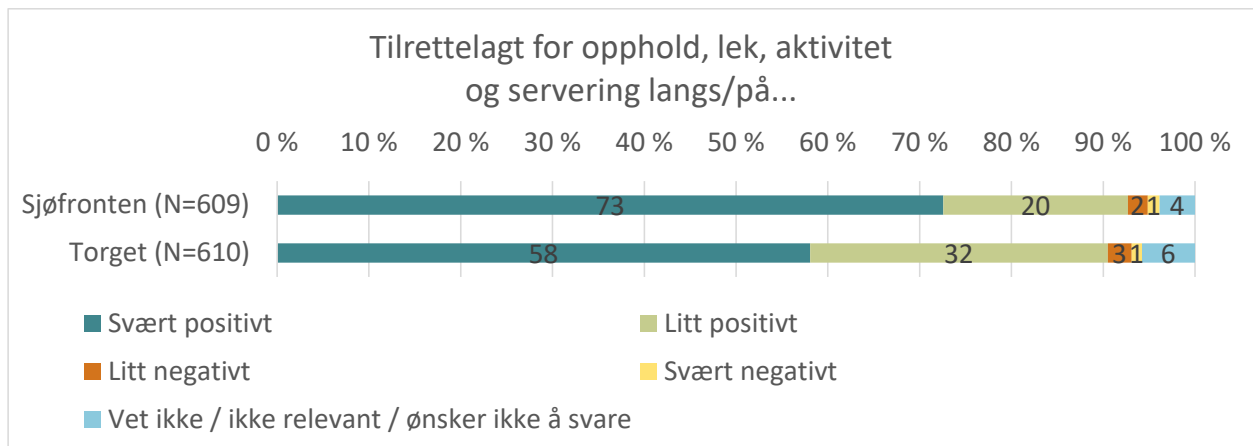
Figur 3.56: Svarfordeling på spørsmålet 'Etter din oppfatning - hvilke trafikanter har høyest prioritet i sentrumsgatene i dagens situasjon?'.

Figur 3.57: Svarfordeling på spørsmålet 'Etter din oppfatning - hvilke trafikanter bør ha høyest prioritet i sentrumsgatene i framtiden?'.

3.9 Gjennomførte og planlagte endringer i Molde sentrum

Det ble stilt noen spørsmål om hvordan gjennomførte endringer i sentrum bidrar til opplevelsen av sentrum. Det ble lagt vekt på å inkludere endringer som er store nok til å kunne påvirke folks opplevelse av sentrum og som det er sannsynlig at mange er kjent med. I Molde stilte vi spørsmål knyttet til Sjøfronten og Torget, der det har blitt tilrettelagt for opphold, lek og aktivitet. De fleste respondentene mener at disse endringene bidrar svært eller litt positivt til opplevelsen av sentrum. Det er svært mange respondenter som i de åpne svarene til spørreundersøkelsen har nevnt opparbeidelsen av særlig Sjøfronten som et viktig tiltak.

Figur 3.58: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvor positivt eller negativt har følgende tiltak vært for din opplevelse av sentrum?'. Kun Molde.

I tillegg til de forhåndsdefinerte endringene som var tatt med i spørreskjemaet, kunne respondentene kommentere andre endringer som har bidratt positivt eller negativt til opplevelsen av sentrum. I Molde har 225 respondenter kommentert ting som har bidratt positivt. 130 respondenter har nevnt Sjøfronten i sin kommentar. Men også andre konkrete prosjekter nevnes, slik som Torget og Plassen. Ellers nevnes aktiviteter og arrangementer, nye handels- og servicetilbud, badeplass og/eller badstue, grønt og beplantning, bedre/finere plasser og lekeplasser, samt den nye fargepaletten med oppgradering av fasader. Når det gjelder endringer respondentene mener at bidrar negativt til opplevelsen av sentrum, er svar-

ene mer varierte. 142 respondenter svarte på dette. Mange av kommentarene overlapper med det respondenter svarte om hva de ikke setter pris på i sentrum.

Respondentene ble spurt om de har forslag til tiltak som kan bidra positivt eller negativt til deres opplevelse av sentrum. Her har respondentene i stor grad kommentert ting som kan bedre eller forverre de forholdene de ikke setter pris på og/eller bidrar negativt til opplevelsen av sentrum.

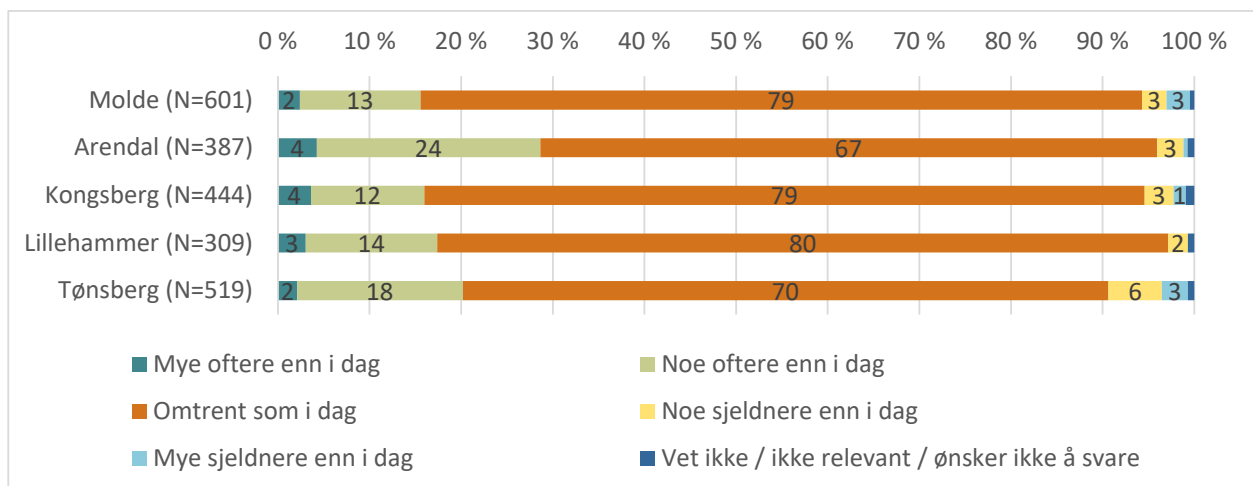
Figur 3.59: Sjøfronten bidrar positivt til opplevelsen av Molde sentrum. Her fra treningsparken. Foto: Molde kommune.

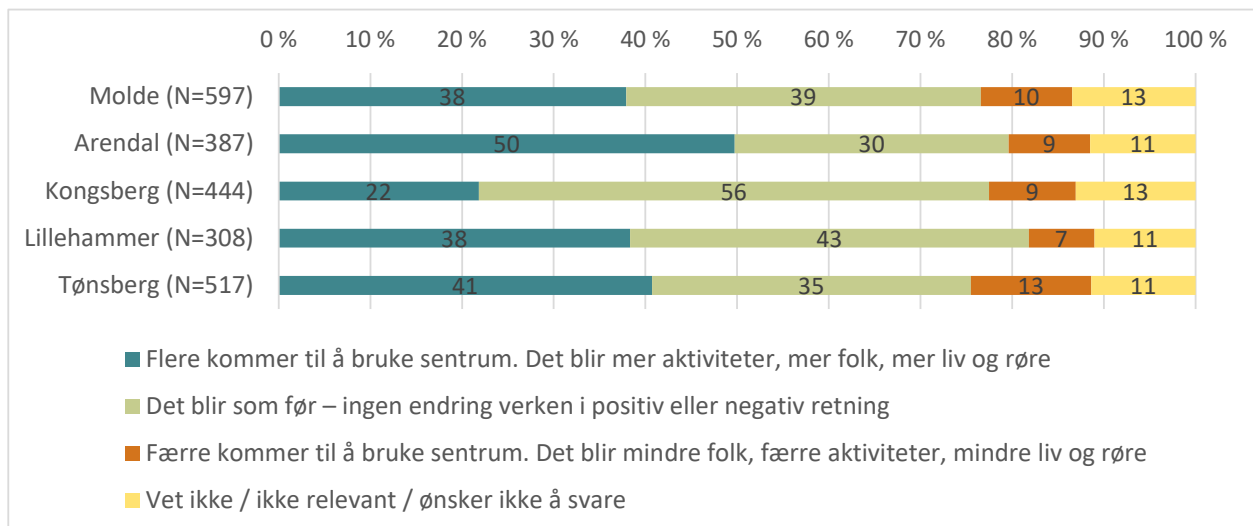
Figur 3.60: Tilretteleggingen for opphold, lek, aktivitet og serving på Torget bidrar positivt til opplevelsen av Molde sentrum. Foto: Molde kommune.

3.10 Framtidig bruk

Vi spurte respondentene hvordan de tror de selv og andre vil bruke sentrum framover. Det er ingen vesentlige forskjeller mellom hvordan respondentene i Molde svarer, sammenlignet med de andre byene. De fleste svarer at de vil bruke sentrum omtrent som i dag (79 % i Molde) eller noe oftere (13 % i Molde). Videre, at andres bruk framover vil være omtrent som i dag (39 % i Molde) eller at flere vil bruke sentrum (38 % i Molde).

Figur 3.61: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan tror du din bruk av sentrum blir framover?'.

Figur 3.62: Svarfordeling på spørsmålet 'Hvordan tror du andre vil bruke sentrum framover?'.

3.11 Åpne svar

Mange av respondentene har valgt å utdype svarene sine i åpne kommentarer og å bidra med presiseringer knyttet til hva som er bra og mindre bra i sentrum. Respondentenes svar på åpne spørsmål i Molde er gjengitt i [vedlegg 1](#). Det er en del overlapp i hva respondentene har kommentert på de ulike spørsmålene. Rapporten inkluderer ingen strukturert analyse av alle disse kommentarene, men svarene på spørsmålet 'Hva setter du minst pris på i sentrum' ble gjennomgått og kategorisert. Hvert svar kunne passe inn i flere kategorier. Her presenterer vi kun resultatene fra Molde.

I Molde var det 411 respondenter som svarte på hva de ikke setter pris på ved sentrum. Det er flest respondenter som oppgir svar som ble kategorisert som 'Misnøye med parkering' (139 svar). Kommentarene handler særlig om tilgang på korttidsparkering og priser. Enkelte uttaler at mangel på enkel/gratis parkering i sentrum gjør at det er enklere å reise til Roseby. Noen uttaler også at gateparkeringen i Storgata skaper problemer. En respondent uttaler:

'Parkering. Dårlig parkeringsmuligheter. Hadde det vært bedre hadde det vært mange flere folk i byen.'

Det er også mange respondenter, 69, som har svar som ble kategorisert som 'Misnøye med biler og biltrafikk i sentrum'. Flere påpeker at det er mye tungtrafikk og gjennomgangstrafikk og for mange biler i sentrum. I forbindelse med disse uttalelsene, er det også en del respondenter som har påpekt at Molde mangler gågate. En respondent uttaler:

'Trafikken. Hadde vært helt fantastisk hvis det ble gågate i sentrum. Én ide er jo å prøve det ut i perioder for å se om butikkene får færre besøkende, eller ikke. Det hadde i alle fall blitt triveligere for de som først handler eller oppholder seg der, om trafikken er borte. Forstår at Storgata er en gjennomfartsåre i byen, og at det i så måte hadde blitt mer trøkk på 662 veien hvis Storgata hadde blitt gågate, men jeg tror det hadde løftet trivselen.'

Førtiåtte (48) av svarene ble kategorisert som 'Mangler eller misnøye med tilbudet'. Mange av disse kommentarene er knyttet til handelstilbudet, slik som manglende lekebutikk og sportsbutikk i sentrum. Noen påpeker at det er litt lite aktivitet i sentrum.

En del respondenter uttrykker 'Mangler eller misnøye med tilrettelegging og framkommelighet for syklist' (31 respondenter) og 'Mangler eller misnøye med tilrettelegging og framkommelighet for gående' (6 respondenter). En respondent uttaler:

'At det er så dårleg tilrettelagt for å kunne bruke sykkel som eit transportmiddel. Som eg skreiv tidlegare, einvegskøyrlig gjennom Storgata og sykkelfelt må inn.'

En annen skriver:

'det er for mye biltrafikk og til tider litt stressende atmosfære. Burde forbedre gåmuligheter og tilgjengeligheten langs sjøen da det er roligere å gå der, feks. lage sykkelsoner der.'

Det er også en god del respondenter som har påpekt 'Mangler eller misnøye med fysisk opparbeidelse og bruk (dekke, utforming med mer)'. Her er det særlig brostein og høydeforskjeller i Storgata som trekkes fram. To av kommentarene lyder som følger:

'Dårlig / slitt asfalt og brostein i fotgjengerfelt.'

'Dårlig vedlikeholdte opphøyde gangfelt i storgata. Helst fjern de, evt vedlikehold de jevnlig.'

I de andre byene handlet svarene knyttet til hva man setter minst pris på ved sentrum om følgende:

- I Arendal (375 respondenter svarte på spørsmålet) var det flest kommentarer knyttet til mangler og misnøye med handels-, service- og kulturtilbudet, hvorav de fleste knytter seg til handelstilbudet. Deretter kommer kommentarer knyttet til kriminalitet og utrygghet, tigging, pågående salg og annen sjenerende oppførsel, og kommentarer som knytter seg til misnøye med bil- og parkeringsrestriksjoner.
- I Kongsberg (385 respondenter svarte på spørsmålet) var det flest kommentarer knyttet til mangler og misnøye med handels-, service- og kulturtilbudet (de fleste av disse igjen knytter seg

til handelstilbudet). Deretter følger forhold knyttet til arkitekturen og byutviklingen og misnøye med bil- og parkeringsrestriksjoner.

- I Lillehammer (405 respondenter svarte på spørsmålet) var det flest kommentarer som uttrykte misnøye med bil- og parkeringsrestriksjoner, og det er da særlig utfordringer knyttet til å parkere som nevnes. Dette er etterfulgt av kommentarer knyttet til mangler eller misnøye med handels-, service- og kulturtilbudet.
- I Tønsberg (499 respondenter svarte på spørsmålet) var et stort flertall av kommentarene knyttet til misnøye med bil- og parkeringsrestriksjoner, samt utfordringer knyttet til trafikkavvikling og kø. Mange respondenter utrykte også misnøye med biltrafikk, parkerte biler, busser og varelevering.

Som nevnt var det en del overlapp i hva respondentene har kommentert på de ulike åpne spørsmålene der de kunne utdype svarene sine. Vår gjennomgang viser at i Molde handler mange av kommentarene om følgende:

- Mange respondenter trekker fram Sjøfronten som et bra tiltak for byen og sentrum. Det er få som har uttrykt seg negativt om dette tiltaket, men et fåtall respondenter har uttrykt bekymring for eller misnøye med at denne type tiltak prioriteres framfor helse, skole og andre lovpålagte tjenester.
- Mange respondenter ønsker seg mer og gratis parkering for biler i sentrum.
- Mange respondenter synes at det er for mye biler og biltrafikk i sentrum.
- Enkelte respondenter mener at det må bli enklere å være bilist.
- Flere kommenterer utformingen av enkelte områder. Dette gjelder særlig brostein og fotgjengerkrysninger i Storgata.
- Noen respondenter ønsker at Storgata blir gågate.
- Det er flere som uttrykker misnøye med og mangler i hvordan det er tilrettelagt for gående og/eller syklister. Noen kommenterer også manglende universell utforming.
- En del uttrykker misnøye med eller mangler ved handels- og tjenestetilbudet i sentrum. Noen påpeker at mangler konkrete handelstilbud i Molde sentrum, slik som lek, sport, og elektronikk. Noen mener at det er for mange tomme lokaler og nedlagte butikker i sentrum. Det er også flere som har kommentarer knyttet til åpningstidene i sentrum.
- Enkelte kommenterer at bedre handelstilbud og enklere parkering utenfor sentrum (Roseby) gjør at de heller reiser andre steder enn til sentrum.

Figur 3.63: Bildet til venstre viser aktiviteter i sentrum i forbindelse med Moldejass. Bildet til høyre viser Rosepiken på Torget. Foto: Molde kommune.

4 En kort oppsummering av noen funn

I denne rapporten har vi presentert resultater fra en spørreundersøkelse om innbyggernes bruk og opplevelse av Molde sentrum gjennomført i august og september 2024. Vi har sammenlignet dem med svar fra tilsvarende undersøkelser gjennomført i Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg i 2022.

Vi har vært opptatt av en rekke ulike forhold knyttet til bruken og opplevelsen av sentrum. I hovedsak har vi presentert rene frekvensfordelinger av lukkede spørsmål. Rapporten inneholder ingen inngående analyser eller diskusjon av resultatene. Vi har allikevel valgt å oppsummere tre spørsmål vi er spesielt opptatt av, nemlig hvor ofte innbyggerne besøker sentrum, hvor godt de liker seg der, og hvor lett eller vanskelig de synes det er å komme seg til sentrum. Kort oppsummert fant vi følgende:

Hvor ofte innbyggerne besøker sentrum utenom jobb og jobbmøter?

- I alle byene er respondentene ofte i sentrum.
- I Molde svarer 74 % av respondentene at de vanligvis er i sentrum én eller flere ganger i uka, på denne tiden av året. Blant byene som ble undersøkt i 2022 varierer andelen som svarer dette fra 64 % i Arendal til 86 % i Kongsberg.
- I Molde hadde 71 % av respondentene besøkt sentrum i løpet av den siste uken. I de andre byene varierte denne andelen fra 70 % i Arendal til 83 % i Kongsberg.
- Det er ingen vesentlige forskjeller i hvor ofte respondentene i Molde er i sentrum, sammenlignet med de fire andre byene.

Hvor godt innbyggerne liker seg der?

- De fleste respondentene liker seg godt eller svært godt i sentrum, på denne tiden av året.
- I Molde svarte 88 % av respondentene at de liker seg svært eller ganske godt i sentrum.
- I Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg varierte denne andelen fra 77 % i Kongsberg til 93 % i Lillehammer.
- Det er ingen vesentlige forskjeller i hvor godt respondentene i Molde liker seg i sentrum, sammenlignet med de fire andre byene.

Hvor lett eller vanskelig innbyggerne mener det er å komme seg til sentrum?

- De fleste respondentene synes det er svært lett eller ganske lett å komme seg til sentrum, på denne tiden av året.
- I Molde svarte 90 % av respondentene at det er svært eller ganske lett å komme seg til sentrum på denne tiden av året. Andelen som svarer at det er svært eller ganske lett å komme seg til sentrum er høyest blant de som gikk sist de besøkte sentrum.
- I Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg varierte denne andelen fra 84 % i Tønsberg til 96 % i Arendal.

Enkle analyser (krysstabuleringer) av svarene på disse spørsmålene med respondentenes bosted viser at de som bor sentralt oftere svarer at de besøker sentrum ofte, liker seg svært godt der og synes det er svært enkelt å komme seg dit, sammenlignet med de som ikke bor sentralt. I alle byene svarer respondentene at de gående bør ha høyest prioritet i sentrum og at disse må prioriteres høyere enn i dag.

Mange respondenter har valgt å utdype svarene sine i åpne kommentarer og bidra med presiseringer knyttet til hva som er bra og mindre bra i sentrum. Rapporten inkluderer ingen strukturert analyse av alle disse kommentarene, men vår gjennomgang av svarene fra Molde viser at de i stor grad handler om følgende:

- Sjøfronten trekkes fram som et bra tiltak for byen og sentrum.

- Det er motsetningsforhold mellom ønsker om å nedprioritere biler og prioritere sentrum for gående og opphold, og ønsker om å tilrettelegge for bil. Mens mange respondenter opplever at det er for mye biler og biltrafikk i sentrum, er det også mange som ønsker seg mer og gratis parkering for biler i sentrum.
- En del respondenter uttrykker misnøye med eller mangler ved handels- og tjenestetilbudet i sentrum. Noen påpeker at sentrum mangler konkrete handelstilbud, slik som lekebutikk, sportsbutikk og forretning som selger elektronikk. Noen mener at det er for begrensede åpningstider.
- Enkelte kommenterer at det er bedre handelstilbud og enklere å parkere ved handelsdestinasjoner utenfor sentrum, og at dette gjør at de heller reiser andre steder enn til sentrum for å handle.

Som nevnt presenterer rapporten først og fremst rene frekvensfordelinger. Det blir gjort mer inngående analyser av resultatene fra spørreundersøkelsene i forskningsprosjektet CITYCENTRE, da med hovedfokus på Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg. Dette blir publisert i egne artikler og rapporter senere og skal bidra til å skape kunnskap om hvordan byer og sentrum kan utvikles på måter som bidrar til mer attraktive og levende bysentrum. Selv om vi ikke vil gjøre like inngående analyser av resultatene fra Molde, vil vi inkludere resultatene fra Molde i noen av disse publikasjonene.

Da undersøker vi, blant annet, følgende:

- Hvordan trivsel og opplevd tilgjengelighet til sentrum påvirker bruken av sentrum.
- Hvordan fysiske egenskaper ved byene, som for eksempel hvor i byene handel, tjenester, boliger og arbeidsplasser er lokalisert, påvirker bruken av sentrum.
- Hvorvidt de som bor eller jobber sentralt bruker sentrum oftere enn de som bor andre steder i tettstedet, og hvordan sentralt lokaliserte boliger og arbeidsplasser bidrar til sentrums attraktivitet.
- Hvordan transportsystemet og tilgjengeligheten til sentrum påvirker bruken av sentrum.
- Hvordan fysiske egenskaper ved sentrumsområdene påvirker bruken og opplevelsen av sentrum.

Presentasjoner, vitenskapelige artikler og rapporter knyttet til disse og andre problemstillinger som belyses i prosjektet tilgjengeligjøres på CITYCENTRE-prosjektets nettside:

<https://www.toi.no/citycentre/>.

Referanser

- Hagen, O.H., (2024). The Relationship of the City Centre to Its Surroundings: Correlations between Urban Spatial Structures and Inhabitants' Frequency of City-Centre Visits in Four Norwegian Cities. *Cities*.
- Hagen, O.H., Tennøy, A. (2023). Bruken og opplevelsen av sentrum i sju norske byer. Presentasjon av svar fra spørreundersøkelser. TØI-rapport 1978/2023.
<https://www.toi.no/publikasjoner/bruken-og-opplevelsen-av-sentrum-i-sju-norske-byer-presentasjon-av-svar-fra-sporreundersokelser>
- Hagen, O.H., Caspersen, E., Landa-Mata, I., Tennøy, A., Ørving, T. (2020) BYTRANS: Endringer i Oslo sentrum 2017-2019; Effekter og konsekvenser for arbeidsreisende, sentrumsbrukere, sentrums attraktivitet og varelevering. TØI-rapport 1765/2020.
<https://www.toi.no/publikasjoner/bytrans-endringer-i-oslo-sentrum-2017-2019-effekter-og-konsekvenser-for-arbeidsreisende-sentrumsbrukere-sentrums-attraktivitet-og-varelevering-article36325-8.html>
- Hagen, O.H., Tennøy, A. (2021) Street-space reallocation in the Oslo city center: Adaptations, effects, and consequences. *Transportation Research Part D: Transport and Environment* 97 (2021) 102944. <https://doi.org/10.1016/j.trd.2021.102944>

Vedlegg

Vedlegg med frekvensfordelinger ligger i separat vedlegg

Vedleggene er tilgjengelig her:

Vedlegg 1. [Frekvensfordelinger og åpne svar Molde](#)

Frekvensfordelinger for Arendal, Kongsberg, Lillehammer og Tønsberg er tilgjengelig i Hagen og Tennøy (2023): <https://www.toi.no/publikasjoner/bruken-og-opplevelsen-av-sentrum-i-sju-norske-byer-presentasjon-av-svar-fra-sporreundersokelser>

TØI er et anvendt forskningsinstitutt som mottar basisbevilgning fra Norges forskningsråd og gjennomfører forsknings- og utredningsoppdrag for næringsliv og offentlige etater. TØI ble opprettet i 1964 og er organisert som uavhengig stiftelse.

TØI utvikler og formidler kunnskap om samferdsel med vitenskapelig kvalitet og praktisk anvendelse. Instituttet har et tverrfaglig miljø med rundt 90 høyt spesialiserte forskere.

Instituttet driver forskningsformidling gjennom TØI-rapporter, artikler i vitenskapelige tidsskrifter, bøker, seminarer, samt innlegg og intervjuer i media. TØI-rapportene er gratis tilgjengelige på instituttets hjemmeside www.toi.no.

TØI dekker alle transportmidler og temaområder innen samferdsel, inkludert trafiksikkerhet, kollektivtransport, klima og miljø, reiseliv, reisevaner og reiseetterspørsel, arealplanlegging, ITS, offentlige beslutningsprosesser, næringslivets transportbehov og generell transportøkonomi. Instituttet deltar aktivt i internasjonalt forskningssamarbeid, med særlig vekt på EUs rammeprogrammer.

Transportøkonomisk institutt krever opphavsrett til egne arbeidere og legger vekt på å opptre uavhengig av oppdragsgiverne i alle faglige analyser og vurderinger.

Postadresse:

Transportøkonomisk institutt
Postboks 8600 Majorstua
0349 Oslo
Norge

Kontoradresse:

Forskningsparken
Gautstadalléen 21

E-post: toi@toi.no

Hjemmeside: www.toi.no

